

SCHOOLGIDS

2011 - 2012

Prot. Chr. ZMLK school De Lelie
Thorbeckelaan 49
3842 DP Harderwijk
0341-416246
www.delelie.net

Inhoudsopgave

1	Woord vooraf	blz. 4
2	Algemene gegevens school	blz. 5
2.1	Naam en Stichting	
2.2	Adressen van school De Lelie	
2.3	Identiteit	
2.4	Directeur	
2.5	Teamleiders	
2.6	Situering van de school	
2.7	Schoolgrootte	
3	Waar de school voor staat	blz. 7
3.1	Visie, missie en uitgangspunten	
3.2	Het schoolklimaat	
3.3	Externe ontwikkelingen	
4	Organisatie van het onderwijs	blz. 10
4.1	De organisatie van de school	
4.2	De samenstelling van het personeel	
4.3	Klassenassistenten	
4.4	Vakleerkrachten	
4.5	Psycholoog	
4.6	Wijze van vervanging bij ziekte, compensatiedagen, verlof, scholing	
4.7	De activiteiten voor de leerlingen	
5	SO	blz. 12
5.1	De instroom naar de SO-locatie	
5.2	Leerlingen en groepsindeling	
5.3	Kenmerken van de doelgroep: zml en zml-mg	
5.4	Basisprincipe en ontwikkeling via leerlijnen	
5.5	Ontwikkelingsperspectief	
5.6	De overgang van SO naar VSO	
6	VSO	blz. 14
6.1	Visie op VSO	
6.2	De opzet van het VSO	
6.3	Specifieke punten in het VSO	
6.4	Schoolverlating	
6.5	Wetten en regelingen die van belang zijn in het VSO	
7	DrieKansen	blz. 17
7.1	Onderwijs-zorglocatie	
7.2	Vraagstelling van de doelgroep Driekansen	
7.3	Kenmerken orthopedagogisch klimaat van Driekansen	
7.4	Kenmerken voorzieningenniveau	
7.5	Indicatiestelling en toelating	
8	Zorg voor de leerlingen	blz. 19
8.1	De opvang van nieuwe leerlingen in de school	
8.2	Commissie van Begeleiding	
8.3	Tussentijdse plaatsing van verhuizende leerlingen	
8.4	Plaatsing van leerlingen uit het observatiecentrum	
8.5	Ontheffing van het wettelijk voorgeschreven aantal lessen	
8.6	Moeilijk verstaanbaar gedrag en schorsing en/of verwijdering	
8.7	Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen in de school	
8.8	De speciale zorg voor leerlingen met speciale behoeften	
8.9	Procedure dossiervorming leerlingen	
8.10	Ambulante begeleiding	
8.11	Wetten en regelingen inzake de leerlingen	
8.12	Leerlingenvervoer	
8.13	Medicijnprotocol	

9	Ouders	blz. 25
9.1	De betrokkenheid van ouders	
9.2	Informatievoorziening aan ouders over de school	
9.3	Toestemmingsbrief ouders	
9.4	Inspraak door middel van de Medezeggenschapsraad (MR) en ondersteuning door de Ouderraad (OR)	
9.5	Ouderactiviteiten	
9.6	Klachtenprocedure	
9.7	Ouderbijdrage	
9.8	Wettelijke aansprakelijkheid (WA)	
9.9	Schoolverzekering voor leerlingen en personeel	
10	Onderwijsontwikkeling in de school	blz. 28
10.1	Activiteiten ter verbetering van het onderwijs in de school	
10.2	Scholing van het personeel	
11	Resultaten van het onderwijs	blz. 29
11.1	Specifieke zorg voor leerlingen en evaluatie	
11.2	Resultaat van leerlingen	
11.3	"Wat ik al kan" map en Portfolio	
12	Speciale activiteiten en aandachtspunten	blz. 30
12.1	Overblijven	
12.2	Thema's en excursies	
12.3	Zwemmen	
12.4	Sportdag	
12.5	Sponsoring	
12.6	Sinterklaasfeest	
12.7	Christelijke feesten	
13	Algemene gedragsregels	blz. 31
13.1	Centrale schoolregels	
13.2	Pleinregel	
13.3	Klassenregels	
13.4	Routines leerlingen	
14	School-/vakantietijden en schoolverzuim	blz. 32
14.1	Schooltijden	
14.2	Regels voor aanvang en einde schooltijd	
14.3	Maatregelen preventie schoolverzuim	
14.4	Regels in geval van schoolverzuim	
14.5	Vakantietijden	
14.6	Regels voor vervroegde vakantie of verlate terugkomst	
14.7	Verlofregelingen voor leerlingen inzake familieomstandigheden	
14.8	Spreekuren	
15	Namen in en buiten de school	blz. 34
15.1	Personeel van de school	
15.2	Schoolbestuur	
15.3	Medezeggenschapsraad (MR)	
15.4	Ouderraad (OR)	
15.5	Externe bij de school betrokken personen	
15.6	Vertrouwenspersoon	
15.7	Klachtencommissie	
15.8	Overige namen en adressen	
15.9	Adressen in verband met stages en voorzieningen van leerlingen in het VSO	

1. Woord vooraf

Voor u ligt de schoolgids 2011-2012 van De Lelie. Onze school is een Christelijke school voor onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen (zml) te Harderwijk. Met deze gids hopen wij u wegwijs te maken in de gang van zaken op onze school. Naast de onderwijskundige en pedagogische ontwikkelingen is ook veel organisatorische informatie in deze schoolgids verwerkt.

In ons onderwijs aan leerlingen met een ernstige ontwikkelingsachterstand leggen we de nadruk op die dingen die onze leerlingen wél kunnen leren. Natuurlijk houden we ook rekening met de beperkingen die onze leerlingen hebben. We geven veel aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het onderwijs op De Lelie is praktisch gericht.

Er wordt aangesloten bij het niveau van de leerling. Naar eigen kunnen wordt iedere leerling de ruimte en de tijd gegeven om te leren. Binnen dit kader mogen ouders ook verwachten dat de school kwaliteit levert in het onderwijs.

De leerlingen op onze school hebben speciale begeleiding, zorg en bescherming nodig in hun dagelijkse functioneren. Het verwerven van een zo optimaal mogelijke zelfstandigheid en sociale redzaamheid door de leerlingen zijn belangrijke taken, waar we als school veel aandacht aan besteden. Naast het gezin of de gezinsvervangende situatie is de school een plaats waar allereerst veiligheid, geborgenheid en warmte worden geboden. We willen aansluiten bij de beginsituatie van de leerling. Dit houdt regelmatig overleg en samenwerking met de ouders in, om samen de beste weg te zoeken voor iedere leerling en onderwijs te geven dat aansluit bij het niveau van de leerling. Het proces van leren staat voorop en niet in de eerste plaats het product, het eindresultaat. Er wordt doelgericht gewerkt, waarbij het individuele plan van aanpak centraal staat. Hierin worden het gedrag en de pedagogische benadering van de leerlingen en hun ontwikkeling op leergebieden weergegeven en vastgesteld. De pedagogische relatie met de leerling komt op de eerste plaats. De eindverantwoordelijkheid voor de inhoud van deze schoolgids berust bij de directie van de school. Ondanks de tijd en zorg die wij eraan hebben besteed, kunnen er in de schoolgids onvolkomenheden en onduidelijkheden voorkomen. We houden ons daarom aanbevolen voor uw vragen, op- en aanmerkingen en voorstellen tot verbetering. Kortom: uw reacties, in welke vorm dan ook, zijn welkom!

Namens het team,

M.D. Boswijk
Directeur De Lelie

2. Algemene gegevens school

2.1 Naam en stichting

De Lelie is een school voor zeer moeilijk lerenden.

Op bestuurlijk niveau is er samenwerking met drie scholen die binnen de Stichting Educare voor (V)SO voor Harderwijk e.o. vallen, te weten: De Springplank (SBO), Mijn School (School voor Praktijkonderwijs) en De Arend (SBO in Nunspeet).

2.2 Adressen van school De Lelie

De **hoofdlocatie VSO** is op:

Thorbeckelaan 49

3842 DP Harderwijk.

Tel.: 0341-416246

Fax:0341-430053

E-mail: administratie@delelie.net (administratie)

l.wonink@delelie.net (teamleider)

Website: www.delelie.net

De **locatie SO** is op:

Kennedylaan 3

3844 BA Harderwijk.

Tel.: 0341-427204

E-mail: m.blom@delelie.net

De **locatie DrieKansen** is op:

Enckerkamp 16

3853 HK Ermelo.

Tel.: 0341-551358

E-mail: p.westerink@delelie.net

2.3 Identiteit

De Lelie is een christelijke school.

Onze inspiratie, liefde en kracht willen we putten uit het evangelie van Jezus Christus, zoals dit in de Bijbel is verwoord.

2.4 Directeur

Dhr. M.D. Boswijk - directeur

Tel.: 06-20741167

E-mail: m.boswijk@delelie.net

2.5 Teamleiders

Mevr. L. Wonink - teamleider VSO

E-mail: l.wonink@delelie.net

tijdelijk vervangend teamleider VSO: G. Otter (i.v.m. zwangerschapsverlof tot 5 oktober 2011)

E-mail: g.otter@delelie.net

Mevr. M. Blom-Zijlstra - teamleider SO/ interne begeleiding leerlingenzorg SO

E-mail: m.blom@delelie.net

Dhr. P.M. Westerink- teamleider DrieKansen

E-mail: p.westerink@delelie.net

2.5.1 Personeel met ambulante taken

Mevr. H.H.J. Otter - interne begeleiding leerlingenzorg VSO

E-mail: g.otter@delelie.net

Mevr. H. van 't Hul - interne begeleiding leerlingenzorg Driekansen

E-mail: h.vanthul@delelie.net

Mevr. J. Visscher-van der Vliet - ambulant begeleider

E-mail: a.visscher@delelie.net

Mevr. D. de Lange - stagecoördinator

E-mail: i.delange@delelie.net

Mevr. M. Drost - stagecoördinator

E-mail: m.drost@delelie.net

Dhr. J. de Boer - stagecoördinator

E-mail: j.deboer@delelie.net

Mevr. E.S.P. Struik-Luteijn - ICT- coördinator

E-mail: a.struik@delelie.net

2.6 Situering van de school

2.6.1 Locatie en regio

De hoofdlocatie VSO van de school ligt vlakbij een woonwijk.

Het meeste contact van de school met de nabije omgeving is met het winkelcentrum Stadsdennen, waar regelmatig boodschappen worden gedaan.

In een bijna aangrenzende straat, de Vondellaan, is een bushalte van de stadsdienst, waardoor de school ook met openbaar vervoer ieder half uur gemakkelijk bereikbaar is.

De locatie SO van de school ligt in de wijk Slingerbos naast basisschool De Wegwijzer. Wat vervoer betreft ligt deze locatie vlak bij het trein- en busstation. De in- en uitstapplaats voor het leerlingenvervoer is in de aangrenzende straat, de Trumanlaan.

De locatie DrieKansen is gesitueerd op het terrein van 's Heerenloo te Ermelo en gevestigd in voormalig gebouw 'de Poortkamp'. Deze locatie ligt op een unieke plek waarbij rust en ruimte een belangrijke plaats innemen.

De school is een streekschool. De leerling populatie is afkomstig uit gemeenten op de Noordwest-Veluwe; o.a. uit Harderwijk, Nunspeet, Ermelo, Apeldoorn, Putten en Nijkerk en gemeenten uit Flevoland. Uit Flevoland voornamelijk uit de gemeenten Zeewolde, Dronten en Almere.

2.7 Schoolgrootte

2.7.1 Aantal leerlingen en medewerkers

Het leerlingenaantal bij de aanvang van het cursusjaar in augustus 2011 is rond de 125 leerlingen. Er zijn 50 leerlingen in de vijf SO-groepen en 57 leerlingen in de vijf groepen van de VSO-afdeling. Op de locatie DrieKansen te Ermelo zitten 18 leerlingen die verdeeld zijn over drie groepen en tevens hebben we 7 leerlingen in groep Robbedoes op de locatie van "de Schutse" (zie 3.3.2),

3. Waar de school voor staat

3.1 Visie, missie en uitgangspunten

3.1.1 Visie

Onze visie vertalen we in de volgende doelen:

1. De uitstraling van de ruimte binnen de school biedt een optimaal klimaat waarbinnen veiligheid, rust en voorspelbaarheid centraal staan.
2. In deze school is ruimte om spelenderwijs je eigen mogelijkheden en talenten optimaal te kunnen ontdekken en te ontwikkelen tot zelfstandige individuen.
3. Op De Lelie komt ieder kind binnen eigen mogelijkheden tot bloei

3.1.2 Missie

De Lelie wil staan voor het geven van goed onderwijs aan leerlingen met een verstandelijke beperking.

Wij willen aansluiten bij de individuele mogelijkheden van de leerlingen en houden rekening met hun beperkingen.

3.1.3 Uitgangspunten

De Bijbel is de bron voor onze waarden en normen. Op onze school willen we inhoud geven aan een christelijke levensvisie. Dit blijkt niet alleen uit het feit dat er bijbellessen worden gegeven, maar ook uit het vieren van de christelijke feestdagen en uit het bidden en zingen.

De C voor onze schoolnaam dient uit te komen in onze instelling, de omgang, de begeleiding en onze werkwijze.

Onze school is een streekschool en heeft daarom een opvangfunctie voor de regio.

We zijn een open school; dat wil zeggen dat de leerlingen uit diverse kerkelijke milieus en uit niet-kerkelijke gezinnen welkom zijn.

Op de school zitten ook leerlingen met een islamitische achtergrond. Zij doen in principe met alle activiteiten mee. Wij houden rekening met het niet (laten) eten van varkensvlees, het vieren van Ramadan en het suikerfeest. We gaan uit van een respectvolle opstelling (bijv. handen vouwen is op onze school voor Moslims niet verplicht, maar tijdens het bidden wordt er wel een rustige houding verwacht).

De christelijke identiteit van de school wordt vooraf met de ouders bij de toelating van een leerling ter sprake gebracht.

Vanuit onze visie willen wij kinderen en jongvolwassenen voorbereiden op het innemen van hun plaats in de maatschappij.

3.1.4 Opvoeding

Wij gaan als school uit van de gelijkwaardigheid van alle mensen.

We kennen aan leerlingen met een blijvende ontwikkelingsachterstand dezelfde rechten en plichten toe als aan andere mensen.

Sociaal gezien zullen zij moeten leren dat niet alles mag en kan. Een goed voorbeeldgedrag van onze kant is daarbij van groot belang.

We vinden een positieve benadering naar de leerlingen toe essentieel, ook als ze ongewenst gedrag laten zien. Het is belangrijk dat de leerling zich niet afgewezen voelt, maar dat betekent niet dat we elk gedrag tolereren.

Regelmatig worden er binnen de teamvergadering leerlingen besproken om te komen tot een goede beeldvorming en een eenduidige benadering. We maken keuzes welk gedrag van een leerling we willen corrigeren en welk gedrag we tolereren en/of accepteren. Rekening houdend met de situatie van de individuele leerling zijn we consequent in ons handelen, zodat de leerling duidelijkheid ervaart in zijn omgeving, zowel in de klas, in deeltgroepjes als op het schoolplein.

We zijn alert op het gevaar van het onderpresteren van een leerling of juist het overvragen van een leerling. Er moet een appèl op de leerlingen worden gedaan dat overeenstemt met hun niveau.

3.2 Schoolklimaat

3.2.1 Opvoeding en onderwijs

De leerlingen op De Lelie zijn zeer moeilijk lerend.

De blijvende ontwikkelingsachterstand door een verstandelijke beperking uit zich doorgaans ook in sociaal-emotioneel opzicht en soms in de motoriek en in het gedragsmatig functioneren.

Hoofddoel is een zo groot mogelijke zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Zelfstandigheid wordt daarbij gekoppeld aan verantwoordelijkheid op eigen niveau. Een goede begeleiding vooraf is daarbij een vereiste, om de risico's te beperken in het kader van veiligheid.

Praktische- en sociale vaardigheden staan voorop. Hierbij geldt: al doende leert men!

Bij het aanbieden van de lesstof houden we, waar mogelijk, rekening met de mogelijkheden en -zeker bij het ouder worden- met de interesses van de leerling. Herhaling van dezelfde lesstof is vaak nodig in ons type onderwijs, maar we doen dit op een gevarieerde manier, zodat het aantrekkelijk blijft.

Omdat de ontwikkeling bij onze leerlingen niet vanzelfsprekend verloopt, is een doelgerichte pedagogische aanpak in ons onderwijs van groot belang.

Binnen de klas wordt met de leerlingen veel aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling.

In onze orthopedagogische benadering zijn de volgende punten van groot belang:

- sfeer en omgangsstijl
- dagritme en structuur (voorspelbaarheid)
- veiligheid, geborgenheid en warmte
- complimenteren
- rust uitstralende omgeving

Verspreid over de groepen zitten er leerlingen met een indicatie meervoudig gehandicapt. Voor deze leerlingen is meer geld beschikbaar. Naast de verstandelijke beperking is er dan sprake van:

- een lichamelijke beperking, of:
- een gedragsstoornis, of:
- een gediagnosticeerde ernstige stoornis in het autistische spectrum, of:
- een laag niveau van functioneren (IQ 35 of lager).

Soms is er sprake van een combinatie van enkele van hierboven genoemde zaken.

3.3 Externe ontwikkelingen

3.3.1 Rugzak en Regionaal Expertisecentrum (REC)

De school is aangesloten bij het Regionaal Expertisecentrum (REC) De Vier Provinciën.

Binnen de wet op de expertisecentra (WEC) heeft onze school te maken met de zogenaamde Rugzak, de leerlinggebonden financiering.

De keuzevrijheid voor gewoon of speciaal onderwijs ligt bij de ouders.

Deze wet verplicht ons tevens tot samenwerking met Mytyl- en Tylytscholen (scholen voor lichamenlijk en meervoudig gehandicapt). Samen met deze vormen van onderwijs en een aantal andere scholen voor zml hebben we ons als tien scholen gebundeld tot het Regionaal Expertise Centrum (REC) De Vier Provinciën.

Er wordt jaarlijks een studiedag gehouden en binnen allerlei geledingen is er uitwisseling van kennis en ervaring door middel van kwaliteitskringen.

De volgende scholen zijn aangesloten bij ons REC:

- De Zonnebloemschool zml (pc) Emmeloord
- De Lelie zml (pc) Harderwijk
- G.J. v.d. Ploegschool zml (pc) Hoogeveen
- De Schakel zml (pc) Kampen
- Mackayschool zml (openbaar) Meppel
- De Wingerd zml (pc) Nunspeet
- Boslustschool zml (pc) Ommen
- De Zonnehof zml (rk) Raalte
- Obadjaschool zml (reformatorisch) Zwolle
- Onderwijscentrum De Twijn mytyl/tylyt en zml (openbaar) Zwolle.

3.3.2 Samenwerking met Careander: het Orthopedisch Dagcentrum (ODC) De Schutse

Een goede samenwerking met het orthopedisch dagcentrum biedt mogelijkheden om leerlingen nog beter te kunnen begeleiden. Via een persoonsgebonden budget (PGB) worden er voor enkele leerlingen als ondersteuning begeleiders ingezet op bepaalde momenten in de school. Dit PGB wordt door ouders aangevraagd, beheerd en in overleg ingezet op school. De ondersteuning wordt altijd aangestuurd door de leerkracht.

Omgekeerd zijn er ook vanuit de SO-locatie op de Kennedylaan mogelijkheden om af en toe gebruik te maken van de faciliteiten binnen het ODC, zoals de snoezelruimte en het watergewenning bad. Ook is er een naschoolse opvangmogelijkheid op De Lelie. Dit wordt gerealiseerd met personeel vanuit Careander. De naschoolse opvang vindt plaats op de woensdagmiddagen en op een aantal dagen in de schoolvakanties.

Er is een groep voor de leerlingen van het SO die op de Kennedylaan worden opgevangen en een groep voor de VSO-leerlingen die op de Thorbeckelaan hun plek hebben.

Vanaf schooljaar 2011-2012 zal er om de week een zaterdagopvang zijn in de school De Lelie.

Begin schooljaar 2009-2010 is De Lelie een nieuw project met de Schutse gestart.

Op de locatie van de Schutse wordt onderwijs geboden aan leerlingen die ingeschreven staan op De Lelie. Een leerkracht van De Lelie geeft onderwijs aan deze leerlingen. De zorg blijft gehandhaafd vanuit de Schutse. Per half jaar wordt er gekeken of de leerlingen door kunnen stromen naar de aanvangsgroep op De Lelie.

Dit nieuwe project geeft veel mogelijkheden in de richting van Passend Onderwijs.

We hopen op deze manier beter en sneller in te kunnen springen op de mogelijkheden van het kind.

De groep heet Robbedoes.

4. Organisatie van het onderwijs

4.1 De organisatie van de school

4.1.1 Schoolorganisatie

De Lelie telt 14 groepen, in de basisschoolleeftijd zijn dit de groepen Robbedoes, (locatie de Schutse) Roos, Iris, Margriet, Zonnebloem en Tulp (SO Speciaal Onderwijs, locatie Kennedylaan). Het VSO (Voortgezet Speciaal Onderwijs, locatie Thorbeckelaan) bestaat uit de groepen VSO 1 - VSO 5.

Op de locatie Driekansen in Ermelo zitten drie groepen leerlingen met een MG-status die tevens een zorgindicatie hebben. Hier is één SO groep en er zijn twee VSO groepen.

4.1.2 Groepering

Behalve de globale leeftijdsgrenzen die we voor de samenstelling van de groepen gebruiken, spelen ook andere factoren soms een rol.

Dit zijn aspecten als: postuur, niveau van functioneren, gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en groepssamenstelling.

Er is geen sprake van jaargroepen. De leerlingen zitten over het algemeen twee of meer jaren in elke groep.

We proberen daarbij de totale schoolperiode zo evenredig mogelijk te verdelen over de aanwezige groepen. Daarbij zijn we afhankelijk van de instroom en de uitstroom. Eén en ander kan het noodzakelijk maken leerlingen tussentijds over te laten gaan naar een volgende groep. Deze doorschuifmomenten vinden in principe na de zomervakantie en na de voorjaarsvakantie plaats.

4.2 De samenstelling van het personeel

De leiding van de school bestaat uit een managementteam (MT), waarin de directeur en de teamleiders van de drie locaties deelnemen.

Voor de coördinatie van de leerlingenzorg wordt er gewerkt met drie interne begeleiders, één voor de SO-locatie, één voor de VSO-locatie en één voor de locatie Driekansen.

Verder bestaat het onderwijzend personeel uit personen in fulltime, dan wel in parttime dienst. Op het VSO wordt er in de bovenbouw gewerkt met een parttime leraarondersteuner.

Het onderwijsondersteunend personeel telt een groot aantal klassenassistenten. Tevens is er een conciërge fulltime aanwezig. Tot deze categorie van het personeel behoren eveneens de de psycholoog en de administratrice.

Verder zijn er drie parttime stagecoördinatoren en een ambulante begeleider.

De fysiotherapeut, de logopedist en de ergotherapeut maken op bepaalde dagdelen gebruik van ruimten in onze school.

4.3 Klassenassistenten

Op basis van de personeelsformatie, die bepaald wordt door het leerlingenaantal per teldatum, wordt er een verdeling gemaakt van de assistentie over de groepen. Daarbij spelen groepsgrootte en groepssamenstelling een belangrijke rol.

De klassenassistenten ondersteunen het onderwijsleerproces en verrichten verzorgende taken. Zij hebben in overleg met de groepsleerkracht hun eigen deelverantwoordelijkheden.

4.4 Vakleerkrachten

We maken gebruik van vakleerkrachten voor gym en muziek.

4.5 Psycholoog

De psycholoog test volgens planning de leerlingen om hun niveau van functioneren te bepalen, om van daaruit conclusies te trekken en adviezen aan te reiken voor de groepsleerkrachten. Over het algemeen nemen we bij de komst van een leerling in eerste instantie het psychologisch onderzoek van de vorige voorziening over.

De psycholoog gaat in op hulpvragen van leerkrachten en observeert in de klassen. Tijdens de vergaderingen waarin een complexere hulpvraag omtrent een leerling wordt besproken en bij de groepsbesprekingen is de psycholoog betrokken.

De psycholoog werkt twee dagen, afwisselend op het SO, VSO of DrieKansen. Daarnaast maakt de locatie Driekansen ook gebruik van de diensten van de orthopedagoge van 's Heerenloo.

4.6 Vervangers bij ziekte, compensatiedagen, verlof, scholing

Bij ziekte, verlof of studiedagen wordt personeel binnen de school regelmatig vervangen door externe vervangers of parttime personeel.

Er kunnen zich incidenteel situaties van ziekte voordoen, waarbij volledige vervanging door een leerkracht niet mogelijk blijkt. Incidenteel kan het dan voorkomen dat een klas wordt waargenomen door twee klassenassistenten.

Een heel enkele keer zien we ons dan, helaas door overmacht, genoodzaakt een klas een keer te verdelen over de andere groepen, of een groep een dag thuis te laten blijven.

De vervanging van compensatieverlof (CV) voor fulltime leerkrachten en fulltime klassenassistenten wordt aan het begin van het cursusjaar vastgesteld voor het hele schooljaar.

4.7 De activiteiten voor de leerlingen

4.7.1 Godsdienstige vorming

Vanuit een christelijk uitgangspunt wordt gezocht naar wegen en manieren om een basisvertrouwen in God tot uiting te laten komen. Daarbij proberen we aansluiting te vinden bij en rekening te houden met de grote verscheidenheid in levensbeschouwelijke achtergronden. Respect is daarbij een belangrijke houding. Binnen onze school wordt er ook aandacht besteed aan andere godsdiensten. De school streeft naast aandacht voor de concrete geloofsbeleving ook na, dat de leerlingen enig begrip krijgen van Bijbelverhalen. Kerst en Pasen worden uitdrukkelijk gevierd wisselend met/zonder ouders, 's avonds en/of overdag.

Dagelijks beginnen we de dag met gebed en sluiten deze met gebed of een lied af.

4.7.2 Leergebiedoverstijgende onderwijsdoelen

Er zijn een aantal leergebiedoverstijgende onderwijsdoelen. We bedoelen daarmee zaken als:

- Zintuiglijke en motorische ontwikkeling
- Sociale en emotionele ontwikkeling
- Spelontwikkeling
- Leren leren
- Omgaan met media
- Ruimtelijke oriëntatie en mobiliteit (MG)

Dit zijn geen aparte vakken, maar onderdelen die als een rode draad door diverse onderwijsleersituaties heen lopen.

4.7.3 Leergebiedspecifieke onderwijsdoelen

Daarnaast zijn er ook een aantal leergebiedspecifieke kerndoelen, die als volgt worden gegroepeerd:

- Godsdienstige vorming
- Mondelinge taal
- Schriftelijke taal
- Rekenen
- Oriëntatie op ruimte
- Oriëntatie op tijd
- Oriëntatie op natuur en techniek
- Wonen en vrije tijd
- Werken
- Bewegingsonderwijs
- Dramatische vorming
- Beeldende vorming
- Muziek en bewegen
- Sociale competenties

De bovengenoemde indeling geeft enig houvast waarbij we, vertaald naar de praktijk van alledag, in de lesroosters van de klassen aan elk leergebied een concrete invulling geven.

De hoofdpunten komen in de individuele plannen van aanpak, waarin de activiteiten van de leerlingen nader worden uitgewerkt. Daarbij gaat het om een ononderbroken ontwikkelingslijn.

5. SO

5.1 De instroom naar de SO-locatie

De leerlingen die de SO-locatie instromen, komen van een basisschool, een Speciale school voor Basisonderwijs (SBO), een Orthopedagogisch Dagcentrum (ODC), een Medisch Kinderdagverblijf (MKD) of een peuterspeelzaal. Ook kunnen er enkele leerlingen van het Observatiecentrum op 's Heerenloo te Ermelo aangemeld worden. In veel gevallen worden laatstgenoemde leerlingen op de locatie DrieKansen geplaatst. Daarnaast komen er af en toe leerlingen binnen via verhuizing. De betreffende leerlingen worden besproken in de Commissie van Begeleiding (CvB). Als minimum leeftijd voor toelating geldt 4 jaar.

5.2 Leerlingen en groepsindeling

Het SO biedt onderwijs op maat aan leerlingen van 4-12 jaar.

De leerlingen worden verdeeld over de groepen op basis van leeftijd. Ook speelt de samenstelling van leerlingen in de groep een rol. Er kan soms op basis van interactie tussen leerlingen gekozen worden voor een plaatsing in een andere groep of op een andere locatie.

Leerlingen kunnen langer dan één schooljaar in dezelfde groep verblijven.

5.3 Kenmerken van de doelgroep: zmlk en zmlk-mg

Op onze school werken we met leerlingen die verminderd verstandelijk functioneren (met een bovengrens van IQ 70). Veelal blijkt dit uit een blijvende ontwikkelingsachterstand en een beperkt sociaal-emotioneel functioneren. Daarbij is er soms ook sprake van een motorische achterstand. Het gedragsmatige functioneren wordt gekenmerkt door een beperkt aanpassingsvermogen, het soms moeilijk uit kunnen stellen van een reactie en bij sommige leerlingen opvallend gedrag (van hyperactief tot inactief).

Er zijn mogelijkheden tot ontwikkeling en leren op eigen niveau.

Voor een groep leerlingen op onze school wordt naast een zml-indicatie ook een mg-status aangevraagd. In dat geval moet de extra begeleidingsbehoefte kunnen worden aangetoond en onderbouwd, zoals een laag functioneren (IQ onder de 35), moeilijk verstaanbaar gedrag, extra lichamelijke handicaps of een sterke mate van autisme. Wij hebben er voor gekozen de begeleiding van deze leerlingen plaats te laten vinden in iets verkleinde groepen met voldoende assistentie.

5.4 Basisprincipe en ontwikkeling via leerlijnen

Het is allereerst belangrijk dat de leerling zich veilig voelt. Vandaar uit kunnen we gaan werken aan de ontwikkeling van de leerling op velerlei vakgebieden.

De vakgebieden waaraan we werken zijn vertaald in leerlijnen. Deze leerlijnen zijn specifiek gemaakt voor zml-onderwijs. Deze zijn aangeduid in het algemene gedeelte van deze schoolgids onder 4.7. Enkele leerlijnen in het SO verdienen verduidelijking in de schoolgids.

5.4.1 Sociaal en emotionele ontwikkeling

Voor de ontwikkeling op dit gebied hebben we een apart programma: PAD.

Dit is een programma voor Programma Alternatieve Denkstrategieën. Voor de leerlingen vertalen we dat naar: Probeer Anders te Denken. We besteden veel aandacht aan dit programma waardoor leerlingen zichzelf leren kennen, hun emoties leren kennen, de emoties bij anderen leren zien en herkennen en leren om te reflecteren op zichzelf.

Heel praktisch betekent dat bijvoorbeeld dat:

- er elke dag een leerling "kind van de dag" is. Deze heeft dan bepaalde verantwoordelijkheden en in de hogere groepen krijgt de leerling complimenten van de groepsgenoten
- er een aanwezigheidsbord is met PAD-kaartjes. Met deze kaartjes kunnen de leerlingen laten zien wat hun emotie op dat moment is
- er na de pauze, voordat de les weer begint, even wordt teruggehaald met wie en hoe er gespeeld is op het plein en hoe het is gegaan
- de groepsregels, schoolregels en pleinregel in dit programma worden aangeleerd.

Afgelopen schooljaar zijn we gestart met een lessenserie seksuele gezondheid. De ouders van de leerlingen die meedoen aan deze lessenserie worden hierbij betrokken.

5.4.2 Spelontwikkeling

Binnen onze school wordt er op een speelse, praktische manier les gegeven. De leerlingen hebben vooral visuele instructie als leerelement en vinden het moeilijk als je hen iets probeert te leren door alleen maar te vertellen.

Juist door middel van spel en materialen is het leren erg aantrekkelijk, bijvoorbeeld:

- een leerling die de begrippen vol/leeg moet leren, zal het ervaren van deze begrippen met water sneller oppakken dan dat de leerling deze begrippen via plaatjes aangeboden krijgt
- het leren tellen van voorwerpen tot 10 zal de leerling door het tellen van 10 pepernoten in Sinterklaastijd erg motiveren

Daarnaast hebben we spel als spelbegeleiding op het rooster. We weten dat onze leerlingen moeilijk tot spelen komen. Door voordoen, samen doen met de leerkracht en daarna nadoen leren de leerlingen om naar elkaar te kijken, naast elkaar te spelen, samen te spelen en nieuwe materialen te ontdekken. Hier wordt in alle groepen aan gewerkt.

5.4.3 Schriftelijke taal

Vanzelfsprekend is het erg belangrijk dat de leerling in kleine stapjes op weg gaat om te leren lezen in welke vorm ook. Dit vergroot zijn wereld en is bepalend voor zijn verdere ontwikkeling.

Wij beginnen met de leerlingen te leren lezen via een programma met pictogrammen. Deze methode heeft als voordeel dat de leerling leert dat:

- elke picto staat voor een zelfde woord (net als later elke letter staat voor een klank)
- elke regel begint aan de linkerkant en naar rechts verder gaat
- we bovenaan beginnen en steeds een regel verder naar beneden gaan
- veel voorzetsels spelenderwijs worden geleerd
- als de basisbegrippen aangeleerd zijn, worden de letters en later de woorden toegevoegd aan de picto verhalen. Op deze manier zijn de leerlingen in staat om al snel een verhaal te lezen en/of voor te lezen aan anderen op school of thuis.

5.4.4 Mondelinge taal

Deze leerlijn is belangrijk voor de leerling. De woordenschat, de zinsontwikkeling en het antwoord geven op een vraag zijn onderdelen die veel en vaak geoefend worden. Dit gebeurt op vastgelegde tijden op het rooster, maar onder andere ook wanneer de leerlingen binnen komen en iets mogen pakken uit de kieskast, onder etenstijd en in kringgesprekken. Op laatstgenoemde momenten maken we graag gebruik van informatie die ouders hun kind meegeven in het contactschrift. Dit maakt het mogelijk om een gesprekje te voeren over de dagelijkse activiteiten en uit de belevingswereld van de leerling.

5.5 Ontwikkelingsperspectief

Alle vakgebieden staan vermeld in het individuele plan van aanpak. We willen graag samen met de ouders het plan bespreken en vaststellen. Zodoende kunnen we samen met ouders vaststellen wat de verwachtingen en het perspectief is. Onder de kop: ontwikkelingsperspectief geven we aan in welke richting we denken na het verlaten van het SO.

5.6 De overgang van SO naar VSO

In de oudste groep van het SO (of wanneer de leerling ongeveer 12 jaar is) wordt er gewerkt aan de overgang naar het VSO. Dit houdt concreet in dat leerlingen van het VSO op het SO komen vertellen van hun belevenissen op het VSO.

Ook gaan de leerlingen van de SO-locatie naar de VSO-locatie om lessen te ervaren om zodoende de overgang naar het VSO te verkleinen.

De werkwijze in het VSO is op veel punten gelijk aan het SO. Als school vinden we het erg belangrijk dat er een doorgaande lijn is op velerlei vakgebieden. De leerling leert op het VSO steeds meer zelfstandig te werken.

Bijkomend positief is het dat de oudste groepen van het SO gymmen op de hoofdlocatie en daarom wekelijks al op het VSO terrein les krijgen.

6. VSO

6.1 Visie op VSO

De visie binnen het VSO is: van over hen beslissen naar met hen activiteiten samen doen. We stimuleren ze om zelf na te denken. Daarbij houden we rekening met de mogelijkheden van ieders niveau. Controle blijft nodig, maar we streven ernaar zoveel mogelijk te komen tot praktisch onderwijs, dat waar nodig theoretisch wordt ondersteund.

De kenmerken van de leerlingen blijven hetzelfde, al zijn ze groter en qua leeftijd ouder geworden. De pedagogische benadering en aanpak is anders dan bij de jongere leerlingen.

In het VSO werken we naarmate de leerlingen ouder worden steeds meer klassenoverstijgend met vakgebieden die maatwerk aanreiken voor de ontwikkeling van de individuele leerling.

Daarbij houden we in toenemende mate rekening met de interesses en de mogelijkheden van de leerlingen.

Een typerend kenmerk van de VSO-afdeling is: komen tot een zo optimaal mogelijk functioneren. Dit houdt in:

- het bevorderen van sociale vaardigheden/ competenties
- een beroep doen op (mede)verantwoordelijkheid
- een appèl doen op eigen initiatief
- het stimuleren van communicatie en socialisatie (omgaan met anderen)
- het bevorderen van recreatie en hobbyvorming
- het werken in blokvakken in drie periodes per jaar
- streven naar verantwoord burgerschap en goed wonen in de samenleving
- arbeidsmatige activiteiten en arbeidstraining
- weerbaarheidstraining
- verkeersdeelnemer en/of reiziger zijn

6.1.2 Hoofdaspecten

De grote lijn in het VSO naar de praktijk ligt in de opbouw van:

- Stage verkenning in VSO 1 en 2 (intern)
- Stage verdieping in VSO 3 (intern en extern onder begeleiding)
- Stage uitvoering in VSO 4 en 5 (extern)

Sommige leerlingen in VSO 4 hebben nog stage verdieping. Wanneer leerlingen ongeveer 16 jaar zijn begint de stage uitvoering met 1 dag. In VSO 5 wordt dit uitgebreid totdat de leerling uitstroomt naar dagbesteding WSW of het vrije bedrijf.

6.1.3 Toekomstperspectief

Het toekomstperspectief zoals vermeld in het plan van aanpak geeft de uitstroommogelijkheid aan van de leerling. Dit wordt met ouders jaarlijks besproken en eventueel bijgesteld.

6.2 De opzet van het VSO

6.2.1 De instroom naar de VSO-locatie

Naast leerlingen, die vanuit de SO-locatie instromen, komen er leerlingen binnen door verhuizingen of bijv. uit het Speciaal Basisonderwijs (SBO), vanuit het praktijkonderwijs (PRO) en de LZK (Dr. Verschoorschool te Nunspeet). Tevens kunnen er enkele leerlingen van het Observatiecentrum op 's Heerenloo te Ermelo aangemeld worden. In veel gevallen worden deze op de locatie DrieKansen in een VSO-groep geplaatst.

6.2.2 Groepsindeling en groepsgrootte

In het hoofdgebouw van de school aan de Thorbeckelaan zitten de groepen VSO-1 t/m VSO-5. De leerlingen zijn voornamelijk op leeftijd ingedeeld. Daarnaast zijn er twee VSO-groepen op de locatie DrieKansen. Binnen het VSO (locatie Thorbeckelaan) is er een lokaal voor algemene technieken, een zaal voor bewegingsonderwijs en een keuken met theoriegedeelte en restaurant aanwezig. Ook is er een mediatheek en een computerruimte. Daarnaast zijn er twee lokalen ingericht op de hoofdpijlers van wonen en vrije tijdsbesteding. Ook de groepen van DrieKansen en het SO (locatie Kennedylaan) kunnen, indien gewenst, gebruik maken van deze ruimtes. We streven naar groepen van ongeveer 10 leerlingen. Dit kan, omdat de overheid de leerlingenschaal per groep verkleind heeft. Alleen in de bovenbouw van het VSO kan het leerlingenaantal in totaliteit wat groter zijn, omdat deze leerlingen

allemaal één of meerdere dagen extern stage lopen, waardoor het aantal aanwezige leerlingen per dag goed te overzien blijft.

6.2.3 Concrete vertaling van leergebieden naar lesroosters en individueel leerplan (ILP)

Een concreet overzicht van vakgebieden vindt u in het lesrooster, dat door de leerkrachten aan de ouders wordt gegeven en op de informatieavond aan het begin van het cursusjaar wordt toegelicht. In de VSO-groepen 4 en 5 wordt er gewerkt met een ILP (=individueel leerplan). Elke leerling krijgt een overzicht van taken die per dag of per week gedaan moeten worden. De nadruk ligt op het vergroten van de taal- en rekenvaardigheden.

6.2.4 Sociaal-emotionele vorming

Voor wat betreft de sociaal-emotionele vorming werken we, in aansluiting op het SO, met het PAD-programma. We werken met de methode STIP op de locatie Thorbeckelaan. Soms wordt er vanuit MEE-Veluwe een sociale vaardigheidstraining en/of weerbaarheidstraining en/of arbeidstraining gegeven. Afgelopen schooljaar zijn we gestart met een lessenserie seksuele gezondheid. De ouders van de leerlingen die meedoen aan deze lessenserie worden hierbij betrokken. Op de locatie Thorbeckelaan wordt er ook gebruik gemaakt van zelf ontwikkelde leskisten voor de lessen over seksuele gezondheid.

6.3 Specifieke punten in het VSO

6.3.1 Stage verkenning binnen het VSO

Binnen de VSO groepen 1 en 2 wordt aan de stage verkenning gewerkt. Tijdens de stage verkenning komen allerlei onderdelen van toekomstgerichte activiteiten aan bod.

Per periode wisselen de leerlingen van activiteit.

Het is de bedoeling dat elke leerling uiteindelijk alle onderdelen doorloopt. Zo krijgen we in de loop van de eerste twee jaren een duidelijk beeld van de voorkeuren en interesses en de zwakke en sterke kanten van de leerling. Maar ook: waar moeten we extra aan werken; welke theorie is belangrijk? Met het oog op de vervolgstappen, namelijk stage verdieping en stage uitvoering is de stage verkenning een belangrijk onderdeel van het VSO-onderwijs.

6.3.2 Stage verdieping

In VSO 3 wordt er een assessment afgenomen bij alle leerlingen. Op grond van dit assessment en de ervaringen vanuit de stageverkenning kiest de leerling vier profielen. Deze profielen worden in dit jaar verder uitgediept. Dit gebeurt onder begeleiding van de leerkracht. De vorderingen en ervaringen worden door de leerkrachten goed bijgehouden. Ook worden alle stagedoelen steeds genoemd in de individuele plannen van aanpak.

6.3.3 Stage uitvoering

In VSO 4 en 5 lopen de leerlingen stage buiten de school. Vanuit de school worden ze op afstand begeleid door de stagecoördinatoren. De vorderingen en ervaringen worden door de leerkrachten en stagecoördinatoren goed bijgehouden. Ook worden alle stagedoelen steeds genoemd in de individuele plannen van aanpak.

Na de voorgaande jaren van stage verkenning en stage verdieping weet de leerling inmiddels waar zijn of haar voorkeur ligt. De stages zijn in deze laatste leerjaren een voorbereiding op de uitstroom.

6.3.4 Uitstroommogelijkheden

De uitstroommogelijkheden zijn:

1. Uitstroom naar het vrije bedrijf:
  - reguliere baan (zeldzaam)
  - werken naar loonwaarde: arbeidscontract bij de werkgever (zeldzaam), al dan niet met persoonlijke ondersteuning van job-coach
  - op vrijwillige basis met behoud van uitkering.
2. Uitstroom naar sociale werkvoorziening:
  - interne werkvoorzieningen
  - extern: detachering, of groepsdetachering
  - begeleid werken (job-coaching) via sociale werkvoorziening.
3. Uitstroom naar vormen van dagbesteding:
  - activiteitencentra met arbeidsmatige cliënten/belevingskarakter horeca en zorgboerderij

Voor leerlingen die voor een bepaalde vorm van zorg in aanmerking willen komen moeten de ouders zich aanmelden door middel van een aanvraagformulier dat via MEE verkrijgbaar is, al dan niet met hulp van een zorg- of arbeidsconsulent van MEE. Deze indicatie dient aangevraagd te worden bij het Centrum voor Indicatie en Zorgtoewijzing (CIZ).

6.4 Schoolverlating

Wanneer een leerling de school verlaat, wordt het laatste individuele plan van aanpak meegegeven. Verder zorgen wij ervoor dat er een psychologisch rapport aanwezig is, dat niet ouder is dan twee jaar.

6.5 Wetten en regelingen die van belang zijn in het VSO

6.5.1 Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten (WAJONG uitkering)

Verreweg de meeste leerlingen binnen het onderwijs aan VSO-zml kunnen op een bepaalde leeftijd aanspraak maken op een WAJONG-uitkering. De wettelijke vertegenwoordiger van de verstandelijk beperkte jongere moet ervoor zorgen dat de aanvraag 16 weken voor het bereiken van die leeftijd bij het UWV ingediend wordt (zie www.uwv.nl : kantoor Apeldoorn, of voor de polder kantoor Zwolle). De uitkering wordt dan vanaf de leeftijd van 18 jaar verstrekt. Als de aanvraag voor de uitkering te laat binnenkomt, wordt deze niet met terugwerkende kracht uitbetaald. Zolang uw zoon/dochter op school zit, wordt de WAJONG-uitkering voor 25 % uitgekeerd en bij schoolverlating wordt dat 75 % van het wettelijk minimumloon. Formulieren zijn te downloaden via de website van het UWV. Voor meer informatie verwijzen wij u naar MEE-Veluwe of MEE-IJsseloevers, waar ook folders verkrijgbaar zijn en waar hulp gevraagd kan worden bij het invullen van de formulieren. Indien uw zoon of dochter vanaf 18 jaar een uitkering van het UWV ontvangt, dan is het nodig hem of haar zelfstandig bij een ziektekostenverzekeraar in te schrijven. Ga eventueel bij uw zorgverzekeraar na wat er geregeld moet worden. Via de belastingdienst kan uw zoon of dochter zorgtoeslag als compensatie aanvragen.

6.5.2 Tegemoetkoming scholieren

Voor leerlingen van 18 jaar en ouder die speciaal onderwijs volgen bestaat het recht op tegemoetkoming in de schoolkosten. Deze is niet inkomensafhankelijk. De kinderbijslag vervalt echter met 18 jaar.

Aanvraagformulieren zijn op de al genoemde adressen verkrijgbaar of bij DUO-IB-groep, tel. 050-5997755 of www.ib-groep.nl Wijzigingen moeten zo spoedig mogelijk worden doorgegeven om problemen te voorkomen.

6.5.3 Indicatie voor Dagbesteding/ Sociale Werkvoorziening/betaald werk

De volgende procedure geldt:

- voor de Sociale Werkvoorziening kan iemand zich aanmelden bij het UWV-werkbedrijf.
- bij het UWV-werkbedrijf of via de sociale werkvoorziening kan daartoe een aanmeldingsformulier worden opgevraagd.
- vervolgens vindt er een gesprek plaats en wordt er een aanvraagformulier ingediend.
- uiteindelijk leidt dit tot een beoordeling en een besluit van het UWV om al dan niet te indiceren.

Voor dagbesteding komen over het algemeen mensen in aanmerking met een IQ van 50/55 (mede afhankelijk van al dan niet bijkomende beperkingen) of lager. De indicatie is aan te vragen via MEE of te downloaden via de website van het CIZ : www.ciz.nl. Het traject loopt via de zorg- of arbeidsconsulent. Formulieren zijn aan te vragen bij MEE-Veluwe tel. 055-5269200 dan wel bij MEE-IJsseloevers tel. 0320-290111.

Bij de aanvragen kan MEE ondersteuning bieden.

De stagecoördinator heeft nauw contact met de sociale werkvoorziening en re-integratiebedrijven, de arbeidsconsulent van MEE-Veluwe, pilots dagbesteding/betaalde arbeid, praktijkscholen, gemeenten en UWV.

Door middel van de stageopzet in de loop van het VSO bekijkt de school samen met de ouders wat de mogelijkheden en beperkingen van deze jongvolwassenen zijn. Dit kan ook leiden tot een plaatsing op een sociale werkvoorziening of een (deeltijd)baan in het vrije bedrijf met of zonder een ondersteunende job coach.

7. DRIEKANSEN

7.1 Onderwijs-zorg locatie

In oktober 2007 zijn de Lelie (school voor zml, cluster 3) uit Harderwijk, het Emaus College (school voor zmk, cluster 4) uit Ermelo en 's Heerenloo (instelling voor zorg aan verstandelijk beperkten, sector dagbesteding) te Ermelo een samenwerkingsverband gestart met DrieKansen in Ermelo. Dit is een onderwijslocatie voor leerlingen die vanwege hun moeilijk hanteerbare gedrag geen gebruik kunnen maken van het onderwijs op een school voor zeer moeilijk lerende (zml) en vanwege hun leerproblemen onvoldoende profiteren van het aanbod op een school voor zeer moeilijk opvoedbaren (zmk). Deze leerlingen zijn naast onderwijs ook aangewezen op ondersteunende en activerende begeleiding. Voor veel van de leerlingen geldt dat ze zijn aangewezen op een 3-milieusvoorziening en dat ze wonen in de woongroepen van de 's Heerenloo Zorggroep.

DrieKansen is gehuisvest aan de Enckerkamp 16 in Ermelo. De locatie heeft 3 groepen (elke groep 7 leerlingen). Bij de samenstelling van de groepen wordt rekening gehouden met de leeftijd en ontwikkelingsvragen van de leerlingen. De eerste groep richt zich op de leeftijd tussen 4 en 12 jaar. (3K1, de SO-groep) De twee andere groepen richten zich op leerlingen tussen 12 en 20 jaar (3K2 en 3K3, de VSO-groepen).

7.2 Vraagstelling van de doelgroep DrieKansen

Gelet op het feit dat deze leerlingen zeer moeilijk lerend zijn, komen ze in aanmerking voor het onderwijs van een cluster 3 school (zml-onderwijs). Gelet op hun gedragsmatige problematiek hebben deze leerlingen de expertise nodig van een cluster 4 school (zmk-onderwijs). Tevens kunnen leerlingen die laag functioneren gebruik maken van de expertise van de dagbesteding van 's Heerenloo. Voor deze leerlingen geldt dat:

- ze naast onderwijs ook ondersteunende ontwikkelingsgerichte zorg nodig hebben om deel te kunnen nemen aan algemene dagelijkse levensactiviteiten
- ze aangewezen zijn op zeer intensieve individueel gerichte begeleiding en niet zelfstandig gebruik kunnen maken van groepsgewijs aangeboden begeleiding of onderwijs
- ze gebruik kunnen maken van de voorzieningen van 's Heerenloo, onder andere het zwembad, Leenhuis en Trefpunt
- ze vanwege hun moeilijk hanteerbare gedrag niet voldoende kunnen profiteren van het onderwijsaanbod, zoals dat wordt vormgegeven in bestaande onderwijsvoorzieningen (met name cluster 3 en cluster 4 onderwijs)
- ze onvoldoende ontwikkelingsgerichte stimulering ondervinden door alleen deel te nemen aan dagbesteding in het kader van de AWBZ-voorziening

7.3 Kenmerken orthopedagogisch klimaat van DrieKansen

7.3.1 Sfeer

- uitermate veilig met bescherming tegen geweld en agressie, die is gebaseerd op bijzondere angsten en of onvermogen
- aanbod van basale ontwikkelingsmogelijkheden zoals bewegen, spelen, ruimtebeleving en het opdoen van zintuiglijke ervaringen
- rust en regelmaat: eigen plekje, weinig confrontatie met andere leerlingen, een constante begeleidingsstijl
- warmte en geborgenheid door controle over externe prikkels, vertrouwde omgeving en vertrouwde docenten en begeleiders

7.4 Kenmerken voorzieningenniveau

7.4.1 Personele inzet

Er wordt gewerkt in kleine groepen van maximaal 7 leerlingen. Voor iedere groep zijn zowel onderwijsgevende als ondersteunende medewerkers beschikbaar. Onderwijs, activiteiten en ondersteunende zorg worden geïntegreerd verzorgd. Vanwege de veiligheid en organisatie is het noodzakelijk dat onafhankelijk van de exacte grootte van de groep altijd diverse begeleiders aanwezig zijn, zodat een individuele interventie mogelijk is. In relatie tot structuur en geborgenheid (vertrouwen) zullen er vaste begeleiders zijn en wordt gewaakt voor te veel (versnipperde) betrokkenheid. Gelet op de breedte van het ontwikkelingsaanbod zal een brede orthopedagogische en orthodidactische deskundigheid aanwezig zijn.

7.4.2 Huisvesting

Voor de huisvesting is nadrukkelijk gekozen voor een locatie in Ermelo, dicht bij de woonvoorzieningen van (veel van) de leerlingen. Juist in het kader van het realiseren van een 24-uurs-begeleiding en in relatie tot problemen m.b.t. reizen en vervoer is gekozen voor Ermelo. DrieKansen is een kleinschalige onderwijs-zorglocatie met een beperking van het aantal externe prikkels en de mogelijkheid om de confrontatie met veel andere leerlingen te vermijden (angst- en agressiereductie).

Voor wat betreft de realisatie van de huisvesting is vooral gelet op de situering (aspecten van het pedagogisch klimaat) en de inrichting (aspecten van het onderwijskundig aanbod en de ondersteunende activiteiten). In het gebouw zijn zodanige voorzieningen aangebracht dat er mogelijkheden bestaan om individueel en/of in kleine groepjes te werken.

Sanitaire voorzieningen, als ook rustruimtes zijn inclusief (toezichtfunctie en veiligheidsaspecten). Er is een protocol voor het gebruik van de rustruimte. Ouders zijn hiermee bekend en hebben dit ondertekend.

7.5 Indicatiestelling en toelating

Voor de toelating van leerlingen op de locatie DrieKansen geldt dat – gelet op huidige wet- en regelgeving – een dubbel indicatietraject moet worden afgewerkt.

Leidend is de indicatiestelling voor het onderwijs (cluster 3 en MG-status).

Ouders/verzorgers zijn daarvoor verantwoordelijk. Voor de uitvoering en contacten met de Commissie voor Indicatiestelling kan De Lelie die verantwoordelijkheid met de ouders delen (CvI van REC cluster 3, waarbij De Lelie is aangesloten).

Voor de indicatiestelling ten behoeve van ondersteunende begeleiding, die niet geregeld is in de indicatie voor het onderwijs, kan een AWBZ (algemene wet bijzondere ziektekosten) indicatie

aangevraagd worden. Afdeling advies en informatie (tel 080-3555555) van de

's Heerenloo Zorggroep ondersteunt ouders hierin. Ook MEE kan hierin ondersteunen.

Ten behoeve van diagnostiek, handelingsplanning en besluitvorming over toelaatbaarheid zal gebruik worden gemaakt van de expertise van alle bij DrieKansen betrokken partners. Besluitvorming over toelating ligt formeel bij de directie van De Lelie en geschiedt op basis van de beschikbaarheid van beide indicaties en de bijbehorende bekostiging.

Informatie kan verkregen worden bij de directie van De Lelie en/of de teamleider van DrieKansen en/of de intern begeleider van DrieKansen. De aanmeldingen voor DrieKansen dienen gedaan te worden bij de teamleider. Daarna worden de gegevens van de aangemelde leerling besproken in de intakecommissie.

De intakecommissie bestaat uit teamleider en intern begeleider van DrieKansen, orthopedagoog van Groot Emaus, orthopedagoog van 's Heerenloo en hoofd dagbesteding van 's Heerenloo.

8. Zorg voor leerlingen

8.1 De opvang van nieuwe leerlingen in de school

Aangemelde leerlingen moeten 4 jaar zijn op het moment van plaatsing (SO).

Voor toelating tot het VSO hanteren we een minimumleeftijd van 12 jaar.

De aanmelding van een nieuwe leerling gebeurt door de ouders of een andere wettelijke vertegenwoordiger na advies van en/of in overleg met de voorziening waar het kind zit.

De ouders moeten een volledig dossier (laten) opsturen naar de Commissie van Indicatiestelling (CVI). De school verzamelt alle gegevens.

Dat wil zeggen:

Aanmeldingsformulier en psychologisch rapport niet ouder dan 2 jaar bij een IQ<55.

Bij een IQ>55 t/m IQ 69 aanmeldingsformulier en psychologisch rapport niet ouder dan 2 jaar, SRZ-schaal, onderwijskundig rapport en individueel plan van aanpak.

Eventueel diagnostisering van een nevenstoornis naast de verstandelijke beperking.

(of een ernstig vermoeden daarvan)

In zeer incidentele gevallen kunnen, mits met extra beargumenteerde onderbouwing, soms leerlingen met een IQ>70 ook in aanmerking komen, mits de didactische werkelijkheid zml is.

Als het een leerling met het syndroom van Down betreft, kunnen we volstaan met het inzenden van het aanmeldingsformulier en een verklaring van een arts, dat dit kind het genoemde syndroom heeft.

Wij vinden voor onze eigen informatie, ook voor leerlingen met het Downsyndroom, het afnemen van een psychologisch onderzoek van belang voor de niveaubepaling en het ontwikkelingsperspectief van de leerling. Van elk psychologisch onderzoek wordt vooraf melding gemaakt bij de ouders.

Binnen ons REC De Vier Provinciën (CVI te Meppel) is afgesproken dat de procedure van aanmelding via de scholen zal gaan, om het voor de ouders gemakkelijker te laten verlopen. Dit betreft leerlingen uit Harderwijk, Ermelo, Putten, Biddinghuizen en Dronten.

Aanmeldingen vanuit Zeewolde, Nijkerk, Almere en Lelystad verlopen via REC Reactys (CVI te Baarn).

Er wordt door ouders een kennismakingsbezoek aan de school afgesproken. Voor dit bezoek wordt ongeveer een uur gepland en het bestaat uit een oriënterend, informatief gesprek met de teamleider en een korte rondleiding door de school.

Zo mogelijk wordt de leerling geobserveerd in de voorschoolse voorziening of de laatst bezochte school. Daarna kan er door de leerling uiteraard een kijkje genomen worden in de nieuwe klas.

Voor een nieuwe leerling wordt binnen vier weken een eerste opzet voor een individueel plan van aanpak gemaakt door de groepsleerkracht. Dit plan wordt overlegd met de interne begeleider. Aan de ouders wordt gevraagd om een levensbeschrijving van hun kind te maken.

8.2 Commissie van Begeleiding (CvB)

In deze Commissie van Begeleiding hebben zitting:

- directeur
- psycholoog
- schoolmaatschappelijk werker
- schoolarts
- interne begeleiders

8.2.1 Extern gedetacheerd lid van de CvB: de schoolarts

In Nederland wordt Jeugdgezondheidszorg aangeboden aan alle kinderen van 0-19 jaar.

Op de scholen wordt dat gedaan door een jeugdarts van de GGD en een assistente. Op onze school wordt de volgende zorg aangeboden:

- bij alle nieuwe kinderen worden de medische dossiers bekeken en wordt bepaald op welk moment een onderzoek door de schoolarts zinvol is
- tussentijds (na 2 of 3 jaar) is er een contactmoment met de schoolarts en/of assistente
- leerlingen die overgaan naar het VSO krijgen een onderzoek aangeboden
- ouders, kind of school (via de Commissie van Begeleiding) kunnen altijd om een onderzoek vragen. Dit gebeurt altijd alleen met toestemming van de ouders

Van onderzoeken bij binnenkomst op het SO en overgang naar het VSO (en soms van een ander onderzoek) wordt een verslag gemaakt dat in het vertrouwelijke schooldossier van uw kind komt. Dit verslag wil bijdragen aan het zo goed mogelijk zorg geven aan de leerling op school.

De ouders worden uitgenodigd om bij het onderzoek van hun kind aanwezig te zijn. Voor kleine controles (groei, ogen, oren), die al eerder met de ouders zijn afgesproken, wordt de betreffende leerling even uit de klas gehaald. De ouders krijgen de uitslag hiervan altijd schriftelijk via hun kind.

8.2.2 Extern gedetacheerd lid van de CvB: de schoolmaatschappelijk werker

De schoolmaatschappelijk werker is betrokken via een contract met MEE-Veluwe, waarin is afgesproken dat deze gemiddeld drie en een half uur per week diensten levert aan de school. De taken van de maatschappelijk werker zijn:

- het geven van informatie en advies en het beantwoorden van vragen aan zowel ouders als interne begeleiders van de school. Dit kan heel divers zijn, zoals over praktische en juridische regelingen, maar ook bij vragen op het pedagogisch vlak
- als ouders of de leerlingen individuele vragen hebben, die buiten de school reiken, dan kunnen zij een beroep doen op de schoolmaatschappelijk werker. In een gesprek kan zo nodig worden doorverwezen naar een andere instantie
- het geven van voorlichting over specifieke onderwerpen, bijvoorbeeld indicaties
- aanvragen van een persoonsgebonden budget (PGB), naschoolse opvang, logeerhuizen, mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding en vakanties

8.3 Tussentijdse plaatsing van verhuizende leerlingen

Als kinderen of jongeren verhuizen kunnen zij tussentijds geplaatst worden, mits zij een indicatie van een school voor zml hebben. De vorige school dient dat geregeld te hebben.

8.4 Plaatsing leerlingen uit het observatiecentrum

Tussentijdse plaatsing geldt ook voor leerlingen die aangemeld worden vanuit het observatiecentrum op 's Heerenloo te Ermelo, waarmee een convenant is gesloten. Er is een maximum aantal plaatsen op basis van plaatsingsbekostiging. Indicatie is dan nog niet per se nodig. Deze leerlingen gaan al naar gelang hun problematiek naar de specifieke doelgroep op de locatie DrieKansen, dan wel naar de SO- of VSO-afdelingen. Het zijn leerlingen, die meestal een half tot driekwart jaar op onze school blijven en dan uitstromen met een, zo nodig, door ons aangevraagde indicatie zml of zml-mg.

8.5 Ontheffing van het wettelijk voorgeschreven aantal lesuren

Indien de noodzaak duidelijk gemotiveerd is, bestaat er de mogelijkheid dat een leerling de school minder dan het wettelijk voorgeschreven aantal uren bezoekt. De leerling moet op jaarbasis minstens de helft volgen van het wettelijk minimum uren aantal; dit is het gemiddelde op jaarbasis: een lager percentage bij aanvang en een hoger percentage bij afsluiting is mogelijk.

Deze aanvraag is mogelijk als:

- het volgen van een therapie of medische redenen dit noodzakelijk maken
- er sprake is van een ingroei situatie met een gepland perspectief naar het volledige vereiste aantal uren (veelal met zeer jonge leerlingen)

De ontheffing geldt voor ten hoogste één schooljaar. Bij voortzetting moet telkens opnieuw een aanvraag bij de inspecteur van onderwijs worden ingediend met daarbij een rapport dat de noodzaak daartoe motiveert.

8.6 Moeilijk verstaanbaar gedrag en schorsing en/of verwijdering

Naast toelating kan er in bijzondere gevallen ook sprake zijn van schorsing of verwijdering van een leerling. Er is dan meestal sprake van ernstig storend gedrag, niet alleen voor de leerkracht, maar met name voor de medeleerlingen. Het gedrag moet te beïnvloeden zijn in de groep. De leerling mag niet gevaarlijk of agressief zijn ten aanzien van zichzelf en/of anderen.

Van een leerling wordt gevraagd respect te tonen in de omgang met medeleerlingen, met het personeel en stagiaires of vrijwilligers van de school en met de medewerkers tijdens de stage. De leerling die de in de school geldende regels niet nakomt, kan een disciplinaire maatregel worden opgelegd.

Bij het opleggen van een maatregel moet er sprake zijn van een redelijke verhouding tussen de ernst van de aanleiding tot het opleggen ervan en de zwaarte van de maatregel.

Elke vorm van verbaal of fysiek geweld wordt schriftelijk opgeslagen in het dossier van de betreffende leerling.

Bij ernstige misdragingen vindt er een melding aan de ouders of woonvoorziening plaats. In een enkel geval laten we de leerling ophalen. Slechts een leerling die bij herhaling de in school geldende regels overtreedt, of die zich schuldig maakt aan ernstig wangedrag kan door de directie namens het schoolbestuur worden geschorst of uiteindelijk definitief van school worden verwijderd. Daarna is de school gedurende acht weken verplicht mee te denken over een mogelijke andere plek, waar de ex-leerling zou kunnen functioneren.

Een schorsingsbesluit wordt schriftelijk medegedeeld aan ouders/verzorgers, schoolbestuur en inspectie en duurt ten hoogste een week.

Op school is een gedetailleerd protocol aanwezig als bovenstaande problematiek speelt.

8.6.1 De verwijsindex

In het recente verleden is er veel ophef geweest over kinderen in levensbedreigende situaties, waarin niet tijdig werd gewaarschuwd door school en jeugdhulpverleningsinstanties. Om hier iets tegen te doen is landelijk de verwijsindex ingesteld. In Flevoland heet dit systeem Esar en op de Veluwe spreekt men van Verino.

De verwijsindex is een digitaal systeem dat risicosignalen van hulpverleners over kinderen en jongeren (tot 23 jaar) bij elkaar brengt. Door de meldingen in de verwijsindex weten hulpverleners sneller of een kind ook bekend is bij een collega, zodat zij kunnen overleggen over de beste aanpak. De verwijsindex is een risicosignaleringsinstrument, dat wil zeggen dat er aanwijzingen moeten zijn dat er echt iets aan de hand is voordat tot melding aan de verwijsindex kan worden overgegaan. De regeling van de verwijsindex is opgenomen in de Wet op de jeugdzorg.

Hulpverleners melden aan de verwijsindex als zij een probleem van een kind signaleren. Zijn er over een kind twee of meer meldingen, dan is er sprake van een 'match'. In dat geval krijgen de betrokken hulpverleners een bericht over de melding. In het bericht staat alleen door wie (inclusief contactgegevens) en over welk kind een risico is gemeld. De e-mail bevat geen inhoudelijke informatie over de problemen. Met deze informatie kunnen betrokkenen eenvoudig contact met elkaar opnemen om de hulpverlening af te stemmen. Bureau Jeugdzorg voert doorgaans de regie.

Ook de scholen van Educare zijn aangesloten bij dit systeem.

Als er op school een gegrond vermoeden is dat de ontwikkeling van het kind beschadigd wordt of zal raken, vermelden we dit in de Verwijsindex. Zo mogelijk worden de ouders/verzorgers voorafgaand aan melding geïnformeerd.

8.7 Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen in de school

8.7.1 Onderwijs op school- en individueel niveau

Voor de ontwikkeling van onze leerlingen stellen we als algemeen schooldoel: het geven van zoveel mogelijk ontplooiingskansen aan elke leerling. In het plan van aanpak staan individuele, specifieke leerdoelen.

8.7.2 De wijze waarop het dagelijkse werk van leerlingen wordt bekeken en beoordeeld en de middelen die worden gebruikt om vorderingen van leerlingen te verzamelen

Het dagelijkse werk van de leerlingen wordt per leergebied bijgehouden door regelmatige notities in het leerlingvolgsysteem. Daaruit blijkt met welk doel elke leerling per onderdeel bezig is en hoe de vorderingen zijn volgens de CED-leerlijnen.

Zodoende kan er aangesloten worden op het werk dat de leerling gehad heeft en een voortgaande ontwikkelingslijn worden aangehouden in de doelen voor de komende periode.

8.7.3 De verslaglegging door de groepsleerkracht: het individueel plan van aanpak

Aan de hand van een grafiek uit het observatiesysteem (TRF voor leerkrachten) wordt een centrale probleemstelling met concrete punten per leerling aangegeven (pedagogisch) met handelingswijzers hoe we bepaald gedrag willen benaderen. Daaraan voorafgaand wordt er in het verslag een beeldvorming van de leerling geschetst door de leerkracht en hebben ouders hun inbreng in de levensbeschrijving.

Daarnaast wordt aan de hand van de in het schoolplan vermelde CED-leerlijnen door elke groepsleerkracht een individueel plan van aanpak gemaakt, dat per leerling individueel didactisch is toegespitst. De pedagogische en didactische opbrengsten van het afgelopen schooljaar worden concreet aangegeven in het individuele plan van aanpak.

8.7.4 De taak van de interne begeleiders

De interne begeleiders zijn verantwoordelijk voor het proces van leerlingenzorg.

Het individuele plan van aanpak voor de leerling wordt per cursusjaar opnieuw bekeken door de groepsleerkracht en de interne begeleider en daarna met de ouders besproken en bijgesteld. Volgens een jaarschema komen alle leerlingen aan de beurt voor bespreking.

8.7.5 Groepsbesprekingen leerlingen

Behalve de evaluatie van de plannen van aanpak van de leerlingen vinden er 2 groepsbesprekingen plaats. Hierbij zijn aanwezig: de interne begeleiders SO of VSO/DrieKansen, de groepsleerkrachten en alle andere intern direct betrokkenen rond de leerling. Bij de eerste groepsbespreking is ook de psycholoog aanwezig.

8.7.6 De wijze waarop het welbevinden en de leervorderingen van de leerlingen besproken wordt met ouders

Wanneer leerlingen bij aanvang van het cursusjaar in een nieuwe groep worden geplaatst, gaat de leerkracht voor de herfstvakantie op huisbezoek. Dit geldt ook wanneer een leerling na de voorjaarsvakantie wordt doorgeschoven naar de volgende groep. De leerkracht gaat dan voor de meivakantie op bezoek bij de ouders/verzorgers.

Het betreft kennismakingsbezoeken, waarvan een huisbezoekverslag wordt gemaakt.

Jaarlijks worden de ouders/verzorgers uitgenodigd om het individuele plan van aanpak van hun kind op school te bespreken. Dit document wordt door beide partijen (school en ouders/verzorgers) voor akkoord getekend. Het wordt gezien als een contract met afspraken.

Na een toetsweek wordt ouders/verzorgers de gelegenheid geboden met de groepsleerkracht een afspraak te maken voor een 15 minuten-gesprek. Het portfolio ligt dan ter inzage bij het gesprek.

8.8 De speciale zorg voor leerlingen met specifieke behoeften

8.8.1 De procedure die gevolgd wordt als er problemen met een leerling zijn (leerproblemen, lichamelijke problemen of sociaal-emotionele problemen)

Er vinden gesprekken plaats op vraagstelling van de ouders, de leerkracht, de interne begeleiders of de Commissie van Begeleiding.

Meestal betreft het vrij acute vragen, die om een afdoende oplossing vragen. Soms betreft het gecompliceerde vragen, met name als het om gedragsproblematiek gaat. Met elkaar wordt er gezocht naar de meest wenselijke strategie. Hierbij zijn de betreffende interne begeleider, de groepsleerkracht en de klassenassistent betrokken en, indien wenselijk, directeur of teamleider, de psycholoog, de schoolarts of de schoolmaatschappelijk werker.

Soms resulteert het overleg in een besluit dat de psycholoog observatie zal verrichten en/of een test zal afnemen. Er kan ook doorverwezen worden naar specifieke instanties buiten de school.

Naar aanleiding van de verslaglegging of ter evaluatie kan er daaropvolgend een bespreking plaatsvinden, waarbij de ouders betrokken worden.

Als er leerlingen zijn met specifieke problemen waarvoor wij onvoldoende of geen expertise in huis hebben kunnen wij een beroep doen op andere scholen voor speciaal onderwijs.

Voor kinderen met mogelijke stoornissen in het autistische spectrum verwijzen wij via de schoolarts naar Meerkanten in Ermelo of Lelystad voor het stellen van een diagnose.

Vanuit ons REC is er deskundige ondersteuning op dit gebied in de persoon van een autistenbegeleider, die op aanvraag op school de desbetreffende leerling observeert en leerkrachten en interne begeleiders adviseert.

8.8.2 Logopedie, fysiotherapie, ergotherapie

Spraakles wordt gegeven ter stimulans van de spraak- taalontwikkeling en het taalbegrip. Er vindt individuele logopedie en groepslogopedie plaats.

De leerlingen, die in behandeling genomen worden, krijgen een logopedieschrift mee naar huis, waardoor ouders ook thuis een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de communicatie. Op afspraak is het ook mogelijk een logopediebehandeling bij te wonen.

Fysiotherapie en ergotherapie wordt ook onder schooltijd gegeven.

Deze therapieën worden gegeven door medewerkers van 's Heerenloo. Behandelingen gebeuren op verwijzing van de huisarts en/of medisch specialist en deze worden bekostigd via de zorgverzekering van ouders.

De school heeft geen bemoeienis met de verdere organisatie en administratie. Wel vindt er overleg plaats met de therapeut en komt er verslaglegging na een behandelperiode.

8.8.3 De begeleiding en inzet van stagiaires van PABO's, SPW, Flex, SPH en vrijwilligers

In het teamoverleg wordt besproken hoeveel stagiaires er per jaar geplaatst kunnen worden in de diverse groepen.

Voorafgaand aan een stage wordt er een sollicitatiebrief geschreven en vindt er eerst een gesprek plaats met de personeelsleden die de stages in onze school coördineren in respectievelijk het SO, VSO en DrieKansen

Met de stagiaires vinden wekelijks begeleidingsgesprekken plaats.

Verder wordt er ook gebruik gemaakt van de hulp van vrijwilligers, nadat er met hen hierover inhoudelijk gesproken is.

8.9 Procedures dossiervorming leerlingen

Voordat een kind op school toegelaten wordt, moeten de ouders of een andere wettelijk vertegenwoordiger ervoor zorgen dat er een volledig dossier is, of toestemming verlenen om het benodigde dossier op te vragen. Alle schriftelijke informatie over een leerling komt in zijn dossier. Deze dossiers worden vanwege het vertrouwelijke karakter van de rapportage bewaard in een afgesloten dossierkast. De dossiers mogen niet meegenomen worden uit het gebouw en er mag niet uit gekopieerd worden, tenzij de directie, de ouders en de schrijver van een verslag daarvoor hun toestemming verlenen. Voor het verstrekken van informatie aan instanties is schriftelijke toestemming van ouders nodig.

De directeur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de informatie van de Commissie van Begeleiding uit deze dossiers.

De ouders/verzorgers van de betreffende leerling hebben recht op inzage in het hoofddossier.

8.10 Ambulante begeleiding

Met de komst van 'de Rugzak', dat wil zeggen leerlinggebonden financiering (LGF), maken ouders steeds meer de afweging tussen regulier onderwijs en speciaal onderwijs.

Ambulante begeleiding wordt gegeven aan leerlingen met een indicatie cluster 3 (zml).

De begeleiding wordt gegeven vanuit scholen die samenwerken binnen het REC De Vier Provinciën.

Ambulante begeleiding is ondersteuning aan basisscholen, scholen voor speciaal basisonderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet onderwijs.

Ambulante begeleiding heeft als doel de leerling, die extra zorg nodig heeft, optimaal in het basisonderwijs e.a. te laten functioneren. Ambulante begeleiding richt zich op samenwerking met en ondersteuning van de leerkracht en het schoolteam.

Het REC heeft een infomap Ambulante Begeleiding uitgegeven, die op aanvraag beschikbaar is.

Ambulante begeleiding wordt ook in de vorm gegeven van TAB, dat wil zeggen terugplaatsing ambulante begeleiding. Dit houdt in dat, wanneer de leerling geen cluster 3 (zml) indicatie meer heeft, er nog een jaar ambulante begeleiding gegeven kan worden op de school waar de leerling naar toe gaat.

Bij jonge leerlingen kunnen scholen of voorzieningen de hulp inroepen van onze ambulante begeleider tot preventieve ambulante begeleiding (PAB). Het gaat dan om jonge kinderen, waarvan de ontwikkeling zorgen baart.

8.11 Wetten en regelingen inzake de leerlingen

Nadere informatie of hulp bij het invullen van formulieren kunt u krijgen bij de maatschappelijk werkers van MEE-Veluwe of MEE-IJsseloevers.

8.11.1 TOG-regeling (Tegemoetkoming Onderhoudskosten Thuiswonende)

Deze regeling is van toepassing voor 3 t/m 17 jarigen. De TOG-regeling is bedoeld als een financiële tegemoetkoming voor mensen die thuis een gehandicapt kind verzorgen. Of uw kind in aanmerking komt hangt af van de mate van de handicap.

De tegemoetkoming bedraagt ongeveer 200 Euro per kwartaal. Jaarlijks vindt er een indicering plaats. Formulieren zijn verkrijgbaar bij de Sociale Verzekeringsbank, afdeling TOG te Roermond. Tel.: 0475-368040.

8.12 Leerlingenvervoer

Het vervoer wordt door de woongemeente van de leerling geregeld.

De ouders moeten daarvoor een formulier invullen, dat door de gemeente wordt toegezonden.

Daarmee wordt gratis aangepast vervoer voor de leerling aangevraagd.

De Commissie van Begeleiding van onze school geeft zonodig een verklaring aan de gemeente af, waarin vermeld staat dat aangepast vervoer vanwege een blijvende, ernstige ontwikkelingsachterstand noodzakelijk is.

De gemeente Ermelo heeft verordend dat VSO/DrieKansen leerlingen uit die plaats, die binnen een straal van zes kilometer van de school wonen, zelf voor vervoer moeten zorgen. Het kan gebeuren dat de leerlingen gecombineerd met leerlingen van andere scholen vervoerd worden. Belangrijke basisregels inzake het vervoer zijn:

- bij ziekte dient u zelf het taxibedrijf hiervan op de hoogte te stellen
- bij eventuele problemen tijdens het vervoer dient u rechtstreeks contact op te nemen met de chauffeur en/of het vervoersbedrijf
- wanneer de problemen aanhouden, meldt u dit dan bij de gemeente waar u woont. U kunt vragen naar de ambtenaar die het leerlingenvervoer regelt.

Aan het eind van het schooljaar moeten de ouders opnieuw een aanvraag voor het vervoer van het volgende jaar indienen.

Het komt voor dat leerlingen met openbaar vervoer reizen. Deze leerlingen kunnen de kosten van hun maandkaart bij hun woongemeente declareren. Sommige leerlingen komen per fiets of lopend naar de school. Waar het kan, stimuleren we het zelfstandig naar school komen, naarmate ze ouder worden.

8.13 Medicijnverstrekking

Jaarlijks vragen wij de ouders om een medicijnverstrekking in te vullen en te ondertekenen.

Hierin geven ouders ons toestemming tot het geven van de medicatie aan hun kind.

9. Ouders

9.1 De betrokkenheid van ouders

De eerste zorg voor de leerlingen en de eindverantwoordelijkheid ligt bij de ouders.

Voor de didactische aanpak en het geven van kwalitatief goed onderwijs is de school als eerste verantwoordelijk.

Ouders en personeel van de school zien we als gelijkwaardige partners met een gemeenschappelijk doel: de opvoeding van de aan hen toevertrouwde kinderen.

Daarom vinden we het nodig dat school en ouders elkaar wederzijds informeren, zodat de school op de hoogte is van de thuissituatie en de ouders weten wat er op school gebeurt en waarom het op die manier gebeurt.

De informatie over en weer leidt tot het maken van afspraken over onderwijs, vorming en gedragsmatige aanpak van de leerling. Dit in het belang van zijn ontwikkeling. We mogen verwachten dat er met deze afspraken, die als een ondertekend contract vastgelegd zijn in het individuele plan van aanpak, van beide kanten serieus en zorgvuldig wordt omgegaan.

Dat een kind zich veilig en gelukkig voelt op school is een eerste vereiste.

9.2 Informatievoorziening aan ouders over de school

We geven een opsomming van de wijze van informatievoorziening en contactmogelijkheden:

- schoolkalender met directe, praktische info aan het begin van het cursusjaar, om te bewaren
- schoolgids met allerlei achtergrondgegevens over de school
- nieuwsbrieven met diverse informatie
- ouderavonden
- activiteiten/vieringen, waarbij de ouders/verzorgers aanwezig zijn
- agenda's in het VSO
- infoavond per groep naar aanleiding van het groepsrooster aan het begin van het schooljaar
- weekbrieven per SO- groep en in VSO 1 en VSO 2
- huisbezoeken
- individueel plan van aanpak
- gesprek naar aanleiding van het individueel plan van aanpak
- 'Wat ik al kan' map en Portfolio
- contactmappen/schriften, met name in het SO/DrieKansen
- telefonisch- en emailcontact
- website met regelmatige updates

9.3 Toestemmingsbrief ouders

Door middel van een speciale brief wordt aan de ouders toestemming gevraagd voor deelname aan buitenschoolse activiteiten (wandelen, fietsen, excursies), het met een zekere regelmaat testen van de leerlingen, het afdragen van een vast bedrag voor drinken, feestweekactiviteiten, enz. en voor het maken van foto's, video-opnamen of digitale publicaties op de website van de school.

Ook wordt met ouders afgesproken hoe we omgaan met de mobiele telefoons die leerlingen soms meenemen naar school. Ouders ondertekenen hierin de keuze die zij maken: afgeven aan leerkracht, eigen verantwoordelijkheid van de leerlingen met hierover gemaakte afspraken of niet meenemen.

9.4 Inspraak d.m.v. de Medezeggenschapsraad en ondersteuning door de Ouderraad

9.4.1 Ouderraad

Bij de ouderraad is de agenda samengesteld aan de hand van praktische zaken.

De taken van de ouderraad zijn:

- het medewerking verlenen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten, zoals Sinterklaasfeest, Kerst- en Paasfeest, ouderavonden en feestweek
- het mede verzorgen van de public relations (de ouderraad presenteert zichzelf ook in een folder)
- bezoeken afleggen aan ouders van langdurig zieke leerlingen
- zorgdragen voor administratie en beheer van de vrijwillige ouderbijdrage voor de school

9.4.2 Medezeggenschapsraad

De raad is bevoegd tot bespreking van alle aangelegenheden die de school betreffen.

Naar vermogen bevordert de raad openheid, openbaarheid en onderling overleg in de school.

Bovendien is de raad bevoegd om aan het bevoegd gezag voorstellen te doen en ongevraagd advies te geven.

Voor sommige voorgenomen besluiten heeft het bevoegd gezag de instemming van de medezeggenschapsraad nodig. Voor een aantal andere voorgenomen besluiten wordt de medezeggenschapsraad in de gelegenheid gesteld advies aan het schoolbestuur uit te brengen. Voor de praktische gang van zaken verwijzen we naar het MR-reglement.

9.4.3 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Naast de medezeggenschapsraad per school is er ook een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad.

Wanneer het zaken betreft, die alle vier scholen van de Stichting voor (V)SO in Harderwijk e.o. aangaan, zijn de bevoegdheden van de MR overgeheveld naar de GMR, de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Deze komt om de twee maanden voor schooloverstijgende beleidszaken bijeen.

9.5 Ouderactiviteiten

Vanuit onze visie om samen met de ouders te komen tot optimale ontplooiingsmogelijkheden van leerlingen stimuleren we ouderparticipatie.

Bij een aantal activiteiten zijn ouders ingeschakeld bij de begeleiding van leerlingen.

Wij laten ouders niet met hun eigen kind werken.

Ook bij bijzondere activiteiten van de school, zoals excursies, sportdag, feestactiviteiten en dergelijke worden ouders betrokken.

9.6 Klachtenprocedure

Het bevoegd gezag heeft in overleg met alle geledingen in de school een klachtenregeling vastgesteld en ingevoerd. Door deze klachtenregeling kunnen het bestuur en de school signalen ontvangen, die hen ondersteunen bij het verbeteren van het onderwijs en de goede gang van zaken op school.

Alle betrokkenen bij de school: ouders, personeel, leerlingen, stagiaires, enz. kunnen inzake seksuele intimidatie, agressie, geweld en andere zaken een beroep doen op de klachtenregeling:

- als een ouder/verzorger of een leerling een klacht heeft, brengt hij die in principe eerst bij het direct betrokken personeelslid
- indien dit niet tot een bevredigende oplossing leidt, wordt de klacht bij de directie neergelegd
- de directie gaat met de betrokkenen een gesprek aan. Dit gesprek kan een één op één gesprek zijn, of een gesprek waarbij alle betrokkenen aanwezig zijn
- ouders/verzorgers, leerlingen en directie kunnen de schoolcontactpersoon vragen bij dit gesprek aanwezig te zijn. Het adres en telefoonnummer van de schoolcontactpersoon zijn vermeld in deze schoolgids (in hoofdstuk 15.5)
- wanneer u als ouder een klacht indient kan de contactpersoon in overleg met u bepalen hoe en op welke wijze de door u ingebrachte klacht wordt besproken en zo mogelijk wordt opgelost
- de meeste klachten zal de schoolcontactpersoon waarschijnlijk in goed overleg kunnen oplossen. Vanzelfsprekend heeft de schoolcontactpersoon een plicht tot geheimhouding en worden alleen zaken bespreekbaar gemaakt met derden op basis van overleg met de klager
- leidt dit niet tot een oplossing, dan kan het bestuur in beeld komen
- als ook deze bemiddeling onverhoopt niet tot een bevredigende oplossing van het probleem leidt, zal de schoolcontactpersoon de klager verder helpen overeenkomstig de verdere klachtenprocedure zoals die door het bestuur is vastgesteld en die daar zo nodig kan worden opgevraagd
- van alle gevoerde gesprekken wordt een gespreksnotitie gemaakt, waarvan het origineel in het leerlingendossier wordt bewaard en waarvan alle deelnemers een afschrift krijgen

9.7 Ouderbijdrage

De ouderbijdrage is vrijwillig. De school kan en mag een leerling niet weigeren, als de ouders de ouderbijdrage niet willen of kunnen betalen.

De ouderbijdrage wordt beheerd door de ouderraad. De besteding ervan valt onder de verantwoordelijkheid van de ouderraad. Het schoolteam klopt bij de ouderraad aan voor extra voorzieningen en gelden voor activiteiten, die niet vanuit het normale door het ministerie verstrekte budget kunnen worden bekostigd. Het betreft bijvoorbeeld bijdragen voor de feestactiviteiten, het sinterklaasfeest, het Kerstfeest en het buitenspelmateriaal.

9.8 Wettelijke aansprakelijkheid (WA)

Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor de schade, veroorzaakt door de minderjarige kinderen die bij hen inwonen en over wie zij de ouderlijke macht uitoefenen.

Gelukkig heeft de wetgever de ouders of verzorgers in bescherming genomen. Zij zijn niet aansprakelijk, als zij bewijzen, dat zij de daad van de kinderen niet hebben kunnen beletten, met andere woorden dat zij in het toezicht op hun kinderen niet tekort zijn geschoten.

Het bestuur heeft voor het personeel en de vrijwilligers voor hun taak in de school een WA-verzekering afgesloten.

9.9 Schoolverzekering voor leerlingen en personeel

Door het bestuur is er een collectieve ongevallenverzekering afgesloten voor de leerlingen en het personeel. Deze verzekering is uitsluitend van kracht tijdens de schooluren en tijdens het rechtstreeks gaan van huis naar school en omgekeerd, maar ten hoogste gedurende één uur voor en één uur na schooltijd.

Bij een afstand van meer dan vier kilometer geldt een begrenzing van twee uur vóór en twee uur na schooltijd.

De verzekering is bovendien van kracht voor alle door de school georganiseerde activiteiten, onder leiding van de leerkrachten of de daartoe door het schoolbestuur of de ouderraad aangewezen volwassen personen.

10. Onderwijsontwikkeling in de school

10.1 Activiteiten ter verbetering van het onderwijs in de school

10.1.1 Leerlijnen

Zoals reeds eerder vermeld zijn we voortdurend bezig met de ontwikkeling van het leerlingvolgsysteem. We werken vanuit de CED-leerlijnen, die geregistreerd worden in LVS-2000 (Datacare).

De bedoeling hiervan is ons onderwijs beter af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Dat wil zeggen dat we beginsituaties aangeven en van daaruit in kleine stapjes concrete doelen noteren. Daarmee willen we de kwaliteit van ons onderwijs waarborgen.

In de groep zijn de leerlingen in twee, soms in drie groepen op niveau ingedeeld, zodat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare leidinggevendenden aan vergelijkbare doelen per leerlingengroepje kan worden gewerkt, vooral bij schoolse vaardigheden.

Het streven naar doorgaande leerlijnen door de hele school is van groot belang.

10.1.3 BAS-project (Bouwen aan een Adaptieve School.)

Sinds Juli 2009 zijn we een BAS gecertificeerde school.

BAS draagt bij aan de inspanningen die de leerinhouden en de taakbeleving van het kind positief beïnvloeden. Inspanningen die leiden tot stabiele en hoge opbrengstverwachtingen en inspanningen die gestructureerd onderwijs mogelijk maken. Dit heeft gevolgen in en om de school, voor zowel personeel als leerlingen. Er wordt nog beter gecommuniceerd, de vergaderstructuur en de vergadercultuur zijn sterk verbeterd door nieuwe, heldere afspraken.

De schoolregels zijn eveneens opnieuw onder de loep genomen, opnieuw geformuleerd en gevisualiseerd. Geactualiseerde regels en routines zijn ingevoerd in de groepen en worden op een positieve wijze geformuleerd.

Tevens besteden we aandacht aan de team- en groepsvorming, om van een klas leerlingen een hechte groep te maken.

De klasseninrichting is reeds conform de gemaakte afspraken en wordt steeds actueel en levend gehouden.

Jaarlijks toetsen en borgen we deze gemaakte afspraken en/of documenten.

10.1.4 Computers: ICT-ontwikkeling

De computer kan meerdere betekenissen hebben voor de leerlingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- de sociaal-communicatieve kant, bijvoorbeeld e-mail
- de informatieve kant, bijvoorbeeld kennisnet
- de dagbestedingsmogelijkheden, bijv. tekstverwerking
- ontspannende activiteiten, d.w.z. spelletjes

De computers worden gestructureerd gebruikt voor een aantal leergebieden, zoals Nederlandse taal, rekenen en oriëntatie op mens en wereld. Uiteraard worden de computers bij de individuele leerling zo gebruikt dat dit aansluit bij diens individuele plan van aanpak.

Er is een netwerk aangesloten met een centrale server op de hoofdlocatie, die ook de locatie SO en de locatie DrieKansen bereikt. In elke klas zitten aansluitpunten en in de computerruimte zijn een aantal aansluitingen.

Om de ontwikkelingen op dit gebied te volgen is er op elke locatie een smart-board.

Daarnaast hebben we een website, waarbij regelmatig een update plaatsvindt, die u kunt vinden op <http://www.delelie.net>. Behalve deze schoolgids kunt u dan foto's zien en/of verslagen lezen van recente activiteiten.

10.2 Scholing van het personeel

Bij- en nascholing vinden we een belangrijke zaak.

Het doel daarvan is: opfrissing en verdieping van kennis en vaardigheden op deelgebieden en oriëntatie op nieuwe ontwikkelingen in onze tak van onderwijs.

Jaarlijks is een nascholingsbudget beschikbaar.

We worden op afspraak ondersteund door de schoolbegeleidingsdienst Centraal Nederland, waarbij de aandacht onder andere is uitgegaan naar de ontwikkeling van het nieuwe schoolplan dat geldig is van 2011-2015.

Daarnaast wordt er individueel of met een delegatie teamleden deelgenomen aan cursussen en studiedagen.

11. Resultaten van het onderwijs

11.1 Specifieke zorg voor leerlingen en evaluatie

De manier van lesgeven op onze school is vaak individueel van opzet. De manier waarop de leerlingen zich ontwikkelen verschilt van kind tot kind. Ook blijkt er vaak sprake te zijn van een niet-harmonisch ontwikkelingsprofiel of van een gering ontwikkelingsperspectief.

De leergebieden, die beschreven worden in het schoolplan, worden per vier jaar inhoudelijk opnieuw bezien en zo nodig bijgesteld. Daarbij worden de resultaten van ons onderwijs getoetst.

We werken nu vanuit het nieuwe schoolplan (versie 2011-2015).

Ook aan de hand van de individuele plannen van aanpak kunnen we op het spoor komen van belemmerende factoren in het onderwijs.

De algemene vragen, waarom iets niet goed zou kunnen lopen of verbetering behoeft, liggen op het vlak van:

- de samenhang tussen de schoolorganisatie en de inrichting van ons onderwijsleerproces
- de aansturing vanuit het managementteam (directeur en teamleiders)
- de communicatielijnen in de school (bijv. interne begeleiders en leerkrachten; leerkrachten en klassenassistenten)
- de beschikbare menskracht (personeelsformatie)
- de kwaliteiten binnen het team
- het functioneren van de Commissie van Begeleiding
- het aanwezige materiaal en de gehanteerde methoden
- de indeling en functionaliteit van de gebouwen
- het tijdsaspect en de werkdruk
- de pedagogische benadering van leerlingen
- de didactische aanpak van leerlingen
- de (on)mogelijkheden van leerlingen

11.2 Resultaat van leerlingen

Welk resultaat heeft ons onderwijs uiteindelijk? Anders geformuleerd: voor welke naschoolse voorzieningen komen onze leerlingen in aanmerking?

Dit hangt sterk af van de mogelijkheden van de individuele leerling. Leerlingen kunnen maximaal tot 20 jaar in het VSO/DrieKansen blijven, maar als er eerder in het proces van stages aansluiting is gevonden bij wat voor een bepaalde leerling past, dan kan een leerling ook eerder van school gaan, bijvoorbeeld op 18 jarige leeftijd.

Met behulp van het scoren van doelen per onderdeel volgens de CED-leerlijnen in het LVS-2000 willen we de processen en opbrengsten van ons onderwijs beter in beeld brengen, zodat we efficiënt en concreet kunnen zien wat de leerling beheerst en waar we in het individuele, didactische plan van aanpak op aan kunnen sluiten. Dit zal de gerichte ontwikkeling van de leerling ten goede komen en optimaliseren. In de individuele plannen van aanpak worden de pedagogische en didactische opbrengsten per leerling van het vorige cursusjaar genoteerd.

11.3 “Wat ik al kan”map en Portfolio

Vanaf afgelopen schooljaar gaan we de resultaten van de leerlingen samenvoegen in een map met behaalde doelen, voorzien van foto's en certificaten. Bij verschillende certificaten laten we tevens het leerproces zien d.m.v. een verslagje of werkbladen.

12. Speciale activiteiten en aandachtspunten

12.1 Overblijven

Tussen de middag eten de leerlingen op school.

12.2 Thema's en projecten

Jaarlijks worden er thema's en projecten gekozen in het SO, het VSO en op DrieKansen. Excursies met leerlingen vinden plaats naar aanleiding van die thema's en projecten in de groepen. Het programma bevat allerlei ontspannende en leerzame activiteiten. De activiteiten zijn over het jaar verspreid.

12.3 Zwemmen

Op vrijdag wordt er gezwommen door leerlingen van de SO-groepen. Het schoolzwemmen stopt zodra leerlingen zowel het A- als B diploma bezitten. Het jaar waarin het laatste diploma behaald wordt, is tevens het laatste jaar waarin de leerling meegaat naar het zwembad. In het volgende leerjaar blijft deze leerling op school en krijgt een aangepast programma van cognitieve vakken.

12.4 Sportdag

Jaarlijks wordt er voor de leerlingen een sportdag georganiseerd.

12.5 Sponsoring

Voor bijzondere activiteiten zoeken we een financiële oplossing middels sponsoring. Een voorbeeld hiervan is dat de ouderraad een actie heeft georganiseerd voor het verkopen van snoep. De opbrengst hiervan is besteed aan het kopen van boeken voor de mediatheek.

12.6 Sinterklaasfeest

Begin december vieren we met de leerlingen het Sinterklaasfeest. Uiteraard ontvangt elke leerling een cadeautje vanuit de gelden van de Ouderraad.

12.7 Christelijke feesten

Elk jaar wordt het Kerst- en het Paasfeest gevierd. Afwisselend wordt het ene jaar het Kerstfeest en het andere jaar het Paasfeest met ouders gevierd. Per toerbeurt hebben we ook het ene jaar een Kerstmaaltijd en het andere jaar een Paasmaaltijd zonder ouders. We besteden dan ook aandacht aan een zendings- of hulpverleningsproject.

12.8 ESF

De transitie van school naar de arbeidsmarkt voor jongeren is een belangrijk onderdeel van het ESF subsidieprogramma van Nederland. ESF staat voor: Europees Sociaal Fonds.

De subsidie van ESF hebben wij aangevraagd voor het schooljaar 2011-2012 voor activiteiten die bijdragen aan een goede voorbereiding naar de arbeidsmarkt of naar een vervolgopleiding van onze leerlingen. Deze subsidie is toegekend, zodat wij de komende jaren de kwaliteit van de arbeidsmarktgerichtheid kunnen vergroten.

13. Algemene gedragsregels

13.1 Centrale schoolregels

1. Je bent zó
2. “De Lelie” hiep hoi
3. Houd het mooi

13.2 Pleinregel

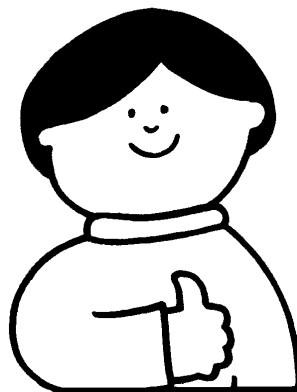
1. Luisteren naar elke pleinwacht.

13.3 Klassenregels

1. STOP
2. Help elkaar
3. Doe wat de juf/meester zeg
4. Wacht op je beurt
5. Mijn lijf is privé

13.4 Routines leerlingen

1. Leerlingen mogen geen slag- of stootwapens of ander wapentuig mee naar school nemen. Ook speelgoedpistolen worden geweigerd
2. Leerlingen mogen geen mobiele telefoon of andere kwetsbare apparaten mee naar school nemen. Voor het meenemen van een mobiele telefoon hebben ouders afspraken ondertekend. Tijdens de schooltijden is de mobiele telefoon uitgeschakeld en opgeborgen
3. Leerlingen mogen geen pornografische lectuur bij zich hebben
4. Alcoholhoudende drank en/of verdovende middelen zijn streng verboden
5. Het roken door leerlingen is op het terrein van De Lelie niet toegestaan
6. Binnen de school dragen wij geen mutsen, petten, hoeden etc.
7. Aanstootgevende of uitdagende kleding is niet toegestaan
8. Vuurwerk is verboden

14. School-/vakantietijden en schoolverzuim

14.1 Schooltijden

De schooltijden zijn als volgt:

Maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag:

9.00 u. tot 15.30 u. (SO/DrieKansen) en van 8.45 u. tot 15.15 uur (VSO).

De pauzes zijn 's morgens een kwartier en tussen de middag een uur, waarvan een half uur voor de lunch.

Op woensdag van 9.00 uur tot 12.45 uur (SO/DrieKansen 1) en van 8.45 uur tot 13.00 uur (VSO/DrieKansen 2 en 3).

De vier- tot en met zesjarigen hebben minimaal 880 uur per jaar les.

Zij hebben op woensdagmorgen vrij.

Een aantal leerlingen kan de totale onderwijstijd niet aan. Er wordt dan gewerkt met een ingroeiplan dat langzamerhand qua dagdelen verder wordt uitgebreid. Als dit aan de orde is, onderbouwt de interne begeleider de ontheffingsaanvraag naar de onderwijsinspectie.

De overige leerlingen hebben minimaal 1000 klokuren les per jaar.

14.2 Regels voor aanvang en einde schooltijd

Het is niet de bedoeling dat leerlingen, die zelfstandig naar school komen, eerder dan 8.30 uur (VSO) of 8.45 uur (SO/DrieKansen) op school zijn. Deze tijd wordt eveneens aangehouden voor de aankomst van de taxi's en busjes. Vanwege veelal gecombineerd vervoer van SO, VSO en DrieKansen leerlingen zal de aankomsttijd per locatie zo'n 10 minuten of een kwartier verschillen.

Op de dependance Kennedylaan gaan de SO leerlingen vanuit het groepsvervoer in de aangrenzende Trumanlaan veilig via de zij-ingang naar binnen.

Op de Thorbeckelaan (VSO) is er een taxi rotonde binnen het hek van de school.

Voor schooltijd heeft een personeelslid (alleen SO en VSO) busdienst, waardoor er toezicht is op het naar binnen komen van de leerlingen uit het groepsvervoer.

Als de school uitgaat, begeleidt het personeel de leerlingen naar buiten.

14.3 Maatregelen preventie schoolverzuim

De voornaamste regels van de leerplichtwet komen regelmatig in de maandbrief aan de orde.

We hebben als regel dat de ouders **voor schooltijd aan de school melden** dat hun kind wegens ziekte of andere omstandigheden niet naar school kan komen.

Als een leerling afwezig blijkt te zijn en ouders dit niet hebben gemeld, brengt de leerkracht de teamleider voor 9 uur op de hoogte. Deze neemt vervolgens contact op met de ouders en wijst de ouder direct op de meldingsplicht bij ziekte of verlof.

14.4 Regels in geval van schoolverzuim

Indien een leerling onaangekondigd een dag afwezig is, wordt dit door de leerkracht in de absentielijst genoteerd als ongeoorloofd verzuim.

Wanneer een leerling drie achtereenvolgende schooldagen verzuimt zonder een melding en de ouders zijn onbereikbaar, dan meldt de directie dit bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente.

Deze onderneemt dan actie naar de ouders voor een gesprek. Bij herhaaldelijk ongeoorloofd schoolverzuim bestaat er de mogelijkheid om proces verbaal op te maken.

14.5 Vakantietijden

De vakanties sluiten aan bij de vakanties van het basis- en het overige speciaal onderwijs in de omgeving, zoals afgesproken binnen het Convent van scholen.

Vakantierooster schooljaar 2011-2012	
Herfstvakantie	17 oktober 2011 t/m 21 oktober 2011
Kerstvakantie	26 december 2011 t/m 6 januari 2012
Voorjaarsvakantie	20 februari 2012 t/m 24 februari 2012
Pasen	6 april 2012 t/m 9 april 2012
Meivakantie	30 april 2012 t/m 11 mei 2012
Hemelvaart	17 mei 2012 t/m 18 mei 2012
Pinksteren	28 mei 2012
Zomervakantie SO	7 juli 2012 t/m 19 augustus 2012
Zomervakantie VSO	7 juli 2012 t/m 26 augustus 2012

14.6 Regels voor vervroegde vakantie of verlate terugkomst

Verlof voor extra vakantie is alleen toegestaan als het beroep van (één van) de ouders met zich mee brengt dat men slechts buiten de schoolvakanties een gezinsvakantie kan genieten en dan ten hoogste één keer per schooljaar, ten hoogste tien schooldagen en niet in de eerste twee lesweken van het schooljaar.

Verzoeken om op andere tijden vrij te krijgen, dienen **schriftelijk aan de directeur** gericht te worden. Deze toetst de aanvraag op de bovenstaande regel en besluit daarna het verzoek te honoreren, dan wel af te wijzen.

14.7 Verlofregelingen voor leerlingen inzake familieomstandigheden

Voor gewichtige omstandigheden kan de directeur verlof verlenen gedurende maximaal tien dagen per jaar, indien dit betrekking heeft op omstandigheden in de familie. De ouders dienen hiervoor een **schriftelijk verzoek bij de directeur** in. Deze besluit of het verzoek wel of niet wordt ingewilligd. Als het gaat om meer dan tien dagen dan beslist de leerplichtambtenaar, nadat er met de directeur is overlegd.

14.8 Spreekuren

Op aanvraag kan een gesprek met de directeur of een teamleider plaatsvinden. Het tijdstip wordt in overleg vastgesteld.

Een gesprek met één van de interne begeleiders, die de leerlingenzorg coördineren, kan plaatsvinden op afspraak. Hetzelfde geldt voor de stagecoördinatoren en de maatschappelijk werker van MEE.

Behalve *in dringende gevallen* geldt als algemene regel, dat de leerkrachten tijdens de lesuren telefonisch **NIET** bereikbaar zijn.

Belt u daarom voor of na schooltijd, of eventueel in de pauzes!

15. Namen in en buiten de school

15.1 Personeel van de school

Directeur:

M.D. Boswijk

Teamleiders:

M. Blom (SO),

L. Wonink (VSO), tijdelijke vervanger i.v.m. zwangerschapsverlof tot 05-10-2011: G. Otter

P. Westerink (3K)

Interne begeleiders:

G. Otter (VSO), M. Blom (SO), H. van 't Hul (3K)

Ambulante begeleider:

A. Visscher

Stagebegeleiders:

J. de Boer, M. Drost, I. de Lange

Locatie SO

Groep Roos:

W. Klerks, T. v.d. Geest

Groep Iris:

D. Mulder, E. Venema, K. Westerink

Groep Margriet:

J. v. Houwelingen, S. Kaandorp, J. Adam

Groep Zonnebloem:

B. de Boer, S. Deetman, P. Bovendorp, N. Kunnen

Groep Tulp:

P. Ritmeester, W. Jacobs, M. van Holland, T. v.d. Geest

Overige collega's:

M. v.d. Glind (zwangerschapsverlof)

N. Tuasela (ziekteverlof)

Locatie VSO

Groep 1:

J. van Schaijk, M. Visser, M. van Assen

Groep 2:

J. Bos, P. Gijsselhart, E. van Beek

Groep 3:

E. Korte, W. Boudestein, H. Reinds

Groep 4:

A. Struik, G. Stam, L. Wonink, I. de Lange

Groep 5:

H. v.d. Berg, M. van Leeuwen, L. Wonink, I. de Lange

Locatie DRIEKANSEN

Groep 3K-1

W. van Dijk, R. Kalt, B. v.d. Berg

Groep 3K-2

P. Westerink, H. van 't Hul, E. de Ruiter, W. v.d. Wal

Groep 3K-3

M. Drost, J. v.d. Kamp, H. v. Klaarbergen

Locatie DE SCHUTSE

Groep Robbedoes

W. Mannee

Vakleerkrachten:**Gymnastiek:**

L. Rouhof

Muziek:

E. Odinet

Conciërge:

B. Huisman

Administratie:

J. v.d. Meer

Psycholoog:

M. Koppelmans

15.2 Schoolbestuur

Bestuurlijk valt de school onder de:

Stichting Educare voor Chr. S.O. en V.S.O. voor Harderwijk

p/a Secretariaat:
Postbus 475
8070 AL NunspeetBestuurder: Dhr. W. Marchand
tel. 0341-452795
mobiel: 06-20741168**15.3 Medezeggenschapsraad (MR)**

Voorzitter	Mevr.	N. Post (MR)	tel. 0341-561842
	Dhr.	G. Plat (MR)	
	Mevr.	L. Meelker	
	Mevr.	A. Visscher (MR/GMR) (vanuit personeel)	
	Mevr.	H. van den Berg (MR) (vanuit personeel)	
	Mevr.	D. Mulder (vanuit personeel)	
adviseur:	Dhr.	M.D. Boswijk (directeur)	

15.4 Ouderraad (OR)

Voorzitter	Mevr.	R. Lieman	tel: 0341-427119
	Mevr.	M. de Vente	
	Mevr.	T. Plat	
	Mevr.	A. Galanidis	
	Mevr.	W. Besselsen	
	Mevr.	F. Gebbinck	
	Mevr.	J. van Houwelingen (vanuit personeel)	
	Mevr.	A. Struik (vanuit personeel)	
	Mevr.	H. van Klaarbergen (vanuit personeel)	

15.5 Externe bij de school betrokken personen

Inspectie van het onderwijs

info@winsp.nl

www.onderwijsinspectie.nl

Vragen over het onderwijs: tel. 038-4257820

Klachtmeldingen over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, ernstig psychisch of fysiek geweld: meldpunt vertrouwensinspecteurs 0900-1113111

Schoolbegeleiding

Schoolbegeleidingsdienst Centraal Nederland: tel. 0318-521807.

Schoolarts

Mevr. H. van Domselaar, jeugdarts

Mevr. B. Stoker, jeugdartsassistente

GGD Gelre-IJssel

Postbus 46, 3840 AA Harderwijk.

Tel. 088-4433704

E-mail: h.vandomselaar@ggdgelre-ijssel.nl

Schoolmaatschappelijk werker/Schoolcontactpersoon

Mevr. J. van Leeningen

MEE-Veluwe

Postbus 394

7300 AJ Apeldoorn

Tel. 055-5269200

Email: joke.vanleeningen@meeveluwe.nl

Fysiotherapeut

Wilma Heijblom (SO) en Manoucke Kluijs (VSO)

's Heerenloo-Midden Nederland

Tel. 0341-555577

Ergotherapeut

Gemma Testerink

's Heerenloo-Midden Nederland

Tel. 0341-555568

Logopedist

Mevr. A. van Emous

's Heerenloo-Midden Nederland

Tel. 0341-555575

15.6 Vertrouwenspersoon

Mevr. M. Boeting-Kruiswijk

p/a G.G.D. Harderwijk

Burgermeester de Meesterstraat 5

3846 AA Harderwijk

Tel. 034-439660/439666

15.7 Klachtencommissie

Klachtencommissie Christelijk Onderwijs

Alg. secretaris: mevr. A.C. Melis-Gröllers

Postbus 694

2270 AR Voorburg

Tel. 070-3861697

Fax 070-3481230

Email: info@klachtencommissie.org

Website: www.klachtencommissie.org

15.8 Overige namen en adressen

MEE-Veluwe

Blokhuissteeg 1a
3841 EB Harderwijk
Tel. 055-5269200 (doorverbinding via het hoofdkantoor in Apeldoorn)

MEE-IJsseloevers

Postbus 256
8200 AG Lelystad
Tel. 0320-240555

's Heerenloo Midden Nederland.

Tel. 0341-555911 (centrale)

Federatie van Ouderverenigingen (FvO)

Postbus 85276
3508 AG Utrecht
Tel. 030-2363767

De Schutse

Beneluxlaan 1
3844 AK Harderwijk
Tel; 0341-412611

15.9 Adressen in verband met stages en voorzieningen van leerlingen in het V.S.O.

MEE Veluwe

Consulent arbeid mevr. E. Kruisselbrink
Blokhuissteeg 1a
3841 EB Harderwijk
Tel. 055-5269200 (doorverbinding via het hoofdkantoor in Apeldoorn)

Sociale Werkvoorziening Inclusiefgroep Inserto

Industrieweg 47
8071 CS Nunspeet
Tel. 0341-254046

Inclusief Intervens (bureau arbeidsinpassing)

Contactpersoon: Mevr. J. Tromp
Tel. 0341-565415

Concern voor Werk (Sociale Werkvoorziening)

Lelystad
Tel. 0320-222235

's Heerenloo Midden-Nederland

Hoofd dagbesteding Driekansen, lid intake 3K
Mevr. M. Arendsen
0341-555494

Emaus college

Orthopedagoog mevr. A de Groot, lid intake 3K

's Heerenloo Midden Nederland

Plaatsingsadviesmedewerker mevr. L. Valk
Tel. 0341-555486

Dagactiviteiten volwassenen met een verstandelijke handicap "De Schuilplaats"

Locatiemanager dhr. M.de Vente
Prinsessenlaan 1
3843 DM Harderwijk
Tel. 0341-417397

Stichting Careander

Centraal Bureau
Contactpersoon: mevr. L. Schepers
Westeinde 27a
3842 DA Harderwijk
tel.0341-467820

Dagactiviteitencentrum "De Werf"

Noordzeestraat 63
8226 AN Lelystad
tel.0320-255777

UWV Apeldoorn

Contactpersoon: mevr. F. van der Burgt
tel. 055-5779134

Centrum voor Werk en Inkomen (CWI)

Couperuslaan 1
3842 AA Harderwijk
Tel. 0341-787800

Centrum voor Werk en Inkomen (CWI)

Stationsplein 14/22
8232 DL Lelystad
Tel. 0320-787750

Centrum voor Indicatie en Zorgtoewijzing (CIZ)

Deventerweg 9d
3843 CA Harderwijk
Tel. 0341-411555

Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ)

Noordwagenstraat 2
8223 AM Lelystad
Tel. 0320-276227

CIZ Zwolle

Zeven Alleetjes 1
8011 CV Zwolle
Tel. 0900-2030402.

Stichting Triade voor zorg en ondersteuning

Regio Lelystad, Dronten en Zeewolde
Postbus 494
8200 AL Lelystad
Tel. 0320-267726

Prot. Chr. ZMLK school De Lelie
Thorbeckelaan 49
3842 DP Harderwijk
0341-416246
www.delelie.net